



# ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ

# ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ



ΧΡ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ



ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1910

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΓΑΛΟΦΥΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ, υπό Σ. Βλαβιανού.  
 EDOYARD COLONNE.  
 ΤΟ ΜΑΡΤΙΝΙ, υπό Σταμ. Σταματίου.  
 ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΕΪΨΙΑΝ, υπό Α. Μ. ΠΩΣ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗ ΖΩΗ, υπό Γ. Έλεν-θερουδάκη.  
 ΔΕΝ ΟΡΙΜΑΣΑΜΕΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΣ, υπό Σ' Μπριουμιτζάκη.  
 ΤΟ ΙΟΝ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ, υπό Χ. Παπαδημητρίου.  
 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.  
 ΕΙΚΟΝΕΣ :  
 Το ξαο. — 'Αττικόν τοπίον. — Edoyard Colonne. — Jean Moreas. — "Ανοιξίς.  
 — 'Ο "Ερως κατακτών τον κόσμον.

ΑΘΗΝΑΙ



# ΚΑΛΛΙΤΕΧΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

## ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΘΗΝΑΙ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1910

ΤΕΥΧΟΣ 6<sup>ον</sup>

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ὁδὸς Βενιζέλου Ἀριθμ. 9

Πλατεία Μητροπόλεως



ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἐτησίᾳ δρ. 9

Ἐξάμ. » 5

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἐτησίᾳ φρ. 10

Ἐξάμ. » 6

Εὐχαριστοῦμεν τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς τῆς «Καλλιτεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» οἵτινες αὐθορμήτως ἀπέστειλαν ἡμῖν τὴν συνδρομὴν των. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, παρακαλοῦμεν τοὺς καθυστεροῦντας ἔτι, ὅπως λάβωσι τὴν καλωσύνην καὶ ἀποστείλωσι ταύτην ἐγκαιρῶς.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)



ΤΟ ΕΑΡ



## ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Καὶ ὄντως, ὅσῳ λεπτότερον τυγχάνει ὄργανόν τι ἀκριβείας, τόσῳ μᾶλλον εὐθικτον καὶ εὐαίσθητον ἀποβαίνει, ὅσῳ ἀσυνήθως καὶ ὑπὲρ τὸν κοινὸν μέσον ὅρον ἐξελίσσειται εἷς ἰσὶός καὶ εὐγενέστερος τυγχάνει, τόσῳ μᾶλλον καὶ λεπτεπίλεπτος ἀποβαίνει ἐν τῇ ἀναπτύξει δ' αὐτοῦ ταύτῃ, ἐγκλείει οὕτως εἰπεῖν αὐτομάτως τὰ σπέρματα τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ, εὐχερέστερον ὑποκύπτων ἢ οἱ ἀγενεῖς ἰστοὶ εἰς τὰ αὐτὰ ἐπιβλαβῆ καὶ καταστρεπτικὰ αἷτια.

Οὐδὲν ἄπορον λοιπὸν ἂν μέγα μέρος τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τῶν μεγαλοφυῶν, ὧν τὰ ἐγκεφαλικά κύτταρα, οἱ μετωπικοὶ λοβοὶ ἰδίᾳ, ἔχουσιν ὑψὴν ὑπερτέρας καὶ ἀσυνήθους διαπλάσεως ὑπὸ τὸ κράτος νοσηρῶν αἰτίων ὑλικῶν ἢ ἠθικῶν, ὑπέκυψεν, ὑποκύπτει καὶ θὰ ὑποκύπτῃ, καὶ δὴ εὐκολώτερον ἢ ὅσον ὑποκύπτουσιν οἱ κοινοὶ θνητοί. Καὶ ἡ διαίρεσις λοιπὸν αὕτη δὲν εἶναι διαίρεσις φιλοσοφικῆ ἀνθαίρετος, διαίρεσις κατὰ συνθήκην, πρὸς ἀπλήν συνεννόησιν, δὲν εἶναι διαίρεσις λέξεων, ἀλλὰ πραγμάτων, ἀλλὰ οὐσίας. Καὶ οἱ ἐκ σ υ μ π τ ὼ σ ε ω ς λοιπὸν παραφρονήσαντες μεγαλοφυεῖς ἀ π ο χ ω ρ ι σ τ ε ὶ ο ι.

Τρίτην διαίρεσιν καὶ διάκρισιν ἀναγκαίαν καὶ ἀπαραίτητον, ὅσον καὶ πραγματικωτάτην ποιοῦμαι τῶν μεγαλοφυῶν παραφρόνων εἰς τρεῖς ὑποδιαίρεσεις, τὰς ἑξῆς :

α') **Τῶν νευροπαθῶν**, τῶν προσβεβλημένων δηλονότι ἀπλῶς ὑπὸ νευρώσεων (νευρασθενείας, ὕστερίας, ἐπιληψίας, τίκ, κ.τ.λ.), συγχεομένων δὲ ἐν ταῖς περιγραφαῖς τῶν Lelut, Moreau de Tours καὶ Lom-

broso ὡς καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν, μετὰ τῶν παραφρόνων, καὶ ἀπὸ κοινοῦ περιλαμβανομένων, ἐν ἐνιαίᾳ καὶ ἀδαιρέτῳ περιγραφῇ, ὡσαύτως δὲ τῶν ἀόριστον ἰευροπάθειαν ἐχόντων, οὓς ὁ πολὺς κόσμος παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ νευρικοὺς ἢ τρελλοὺς, ἐναλλάξ καὶ ἀδιαφόρως, ἀκολουθῶν καὶ οὕτως τὰς ἀρχὰς τόσων περιπύσεων ἐπιστημόνων καὶ δὴ ἀσυνειδήτως, ἐπονομάζει καὶ χαρακτηρίζει. Καὶ τούτους ἀποχωριστέον.

β') **Τῶν ἠθικῶν φρενοβλαβῶν.** ἐν σχέσει πρὸς τούτους διὲ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ «Παρνασσοῦ», ἀναλύων τὸ μέγα ἔργον τοῦ Lombroso ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀνέπτυξα πῶς πρόπει νὰ νοῶμεν τὴν ἠθικὴν φρενοβλάβειαν, ὡς φρενοβλάβειαν τῶν συναισθημάτων καὶ οὐχὶ τῆς διανοίας, φρενοβλάβειαν ἐδρεθούσαν μὲν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ἀλλ' εἰς ἑτέραν μοῖραν αὐτοῦ, εἰς ἕτερον τμήμα, εἰς ἑτέραν ἐπαρχίαν ἢ τομὸν, ἀδιάφορον.

Εἶνε γνωστὸν καὶ ἀποδεδειγμένον, τὸ μὲν ὅτι ὁ ἐγκέφαλος ἡμῶν εἶναι χωρογραφικὸς χάριτος, ἐφ' οὗ διάφοροι ἐπικράτεια ὑπάρχουσι κατεσπαρμένοι, συνδεόμενοι μὲν μετ' ἀλλήλων δι' ὁμοσπονδίας, διὰ συστήματος ὡς τοῦ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ἀνεξαρτήτως ὅμως ἀλλήλων δυνάμενοι νὰ λειτουργῶσι καὶ τηροῦσαι τὴν ἀνθυποστασίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀκεραιότητα μέχρι τιῶς ὁρίου, τὸ δὲ, ὅτι ἡ ἠθικὴ φρενοβλάβεια ἀφίησιν ἄθικτον τὴν διάνοιαν, οὐδὲ παρουσιάζεται παραλήρημα εἰς ταύτην ὡς τὸ σύννηδες τοῖς μανιακοῖς καὶ μελαγχολικοῖς



ἢ συγκεχυμένοις ἢ ὀξέως ἢ χροσίως ἢ συστηματικῶς παραληροῦσιν, οὐδὲ εἶναι ἀπαράιτητον ὅπως ὑπάρχουσι ψευδαισθήσεις· ἄλλαις λέξεσιν ἢ μὲν παραφροσύνη τῆς διαροίας ἐδράζεται εἰς τὸν μετωπιαῖον λοβὸν ἐνθα τὰ διανοητικὰ κέντρα, ἐν ᾧ ἡ ἠθικὴ παραφροσύνη ἐδράζεται εἰς ἐτέραν μοῖραν τοῦ ἐγκεφάλου μήπω καλῶς καθωρισμένην, μηδὲ πειραματικῶς ἀποδεδειγμένην, ἀλλὰ πάντως ἐν ἐτέρᾳ μοίρᾳ τοῦ ἐγκεφάλου ἢ ἐν ἐτέραις μοίραις αὐτοῦ ἐγκαθισταμένην καὶ παραβιάπιουσαν αὐτὸν λειτουργικῶς ἢ οργανικῶς ἢ ὅπως ἄλλως.

Καὶ ἐκ τοῦ εἶδους λοιπὸν τούτου τῆς παραφροσύνης πρέπει νὰ ἀποχωρίσωμεν παμμέγιστον ἀριθμὸν μεγαλοφυῶν παραφροῶν, διότι κατάδηλον ἐγένετο ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀναλύσεως ὅτι κάλλιστα δύναται νὰ συμβιβασθῇ ἡ ἠθικὴ φρενοβλάβεια, ἀφ' οὗ ἄλλαχού κείνται τὰ κέντρα ἐκάστης κατ' ἀνάγκην· καὶ τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς κλινικῆς, εἰμὶ δὲ βέβαιος ὅτι καὶ ἡ ἀνατομικὴ καὶ ἡ φυσιολογία, βοηθούμεναι ὑπὸ τῆς κλινικῆς καὶ παθολογικῆς ἀγαγεῖται, τοῦτο θὰ ἀποδείξωσιν ἐν προσηχεί μέλλοντι.

Εἰσὶ δὲ οὐ μόνον πάμπολλοι οἱ μεγαλοφυεῖς παράφρονες, οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ προκειμένου ἀκριβῶς περὶ τούτων διαπορεῖ τὸ κοινόν, διαποροῦσιν οἱ ἰδιῶται, διαποροῦσιν οἱ βέλγηλοι καὶ μετ' αὐτῶν καὶ πρὸ αὐτῶν καὶ τόσοι ἐπιστήμονες κολοσιαίου ἀναστήματος καὶ μεγαλοφυοῦς ἀγέλης διανοίας, πῶς δύναται αἰτῆ μεγαλοφυΐας ὡς ὁ Oscar Wild ὡς ὁ Βύρων, καὶ δεκάδες ἄλλων μεγαλοφυῶν, νὰ ὦσι παράφρονες ἅμα καὶ μεγαλοφυεῖς, νὰ παρουσιάξωσι ταυτοχρόνως τὴν παράδοξον ταύτην συνύπαρξιν πνεύματος ἐξόχου καὶ διαστροφῶν ἠθικῶν καὶ κενὰ χιρκατῆρος καὶ ἐλλείψεις ἄλλας νοσηράς, χαρακτηριζούσας ὡς παράφρονας αὐτοῦς, χωρὶς νὰ πρόσχωσι τὸν ρόλον εἰς τὴν στοι-

χειώδη ταύτην διάκρισιν, ἢν ἐτοιμασάμεν καὶ ἦτις εἶναι φανερόν καὶ πασιδηλόν εἶναι πλέον ἢ πραγματικὴ καὶ ἀληθῆς, πλέον ἢ βεβαία καὶ ἐπιστημονικὴ.

Ἐπολείπεται τῶν μόνον ἡ **τρίτη κατηγορία**, ἡ τῶν κυρίως παραφροῶν μεγαλοφυῶν, τῶν **παραφροῶν τῆς διανοίας**, ἐκείνων ὧν ἡ μεγαλοφυΐα **δυνεξελίσσεται** ἐδράζουσα πιθανώτατα παρὰ τὰ αὐτὰ ψυχικὰ κέντρα· καὶ τὸν τύπον τῶν παραφροῶν τούτων παρέχουσιν ἡμῖν ἰδίᾳ ὁ Rousseau καὶ ὁ Pascal. Ἄλλὰ σπεύδω νὰ ἀποχωρίσω καὶ ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης τοὺς κατὰ σύμπτωσιν παράφροντας περὶ ὧν ἱκανὰ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν, τοὺς παράφροντας δηλονότι ἐκείνους οἵτινες ὡς ὁ Guy de Maupassant, λόγῳ συμφιλίδος ἢ ἐτέρας προαρεμπιλιτούσης νόσου ὑπέπεσαν εἰς παραφροσύνην. Θὰ ἴδωμεν λοιπὸν ὅτι παρ' ἅπασιν τούτοις τοῖς μεγαλοφυεῖσιν ἀληθεῖσι παράφροσιν, ἡ παραφροσύνη βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀπέσβεσε τὸ φῶς, τὴν διάνοιαν τὴν ἀκτινοβολοῦσαν καὶ φωτίζουσαν, τὸ κύτταρον τὸ εὐγενὲς καὶ ἐξαιρετικῶς διαπεπλασμένον, καὶ τὸ πεδῖον τῆς συνειδήσεως συνεκάλυψεν ἢ ἀχλὺς καὶ τὸ σκότος τῆς νόσου, ἢ ἀπόσβεσις τῆς διανοίας καὶ τῶν ἐκφάνσεων αὐτῆς ὑπὸ τῆς παραφροσύνης, διεκδικούσης σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν τὸ ἐγκεφαλικὸν ἔδαφος, ἄχρις οὗ παρέμεινε νικητρία ἀκεραία, δεσπότις ἐξουτελιστικῆ, κυρία ἀκαταμάχητος καὶ ἀκλόνητος.

Βλέπομεν οὕτως ὅτι καὶ κατὰ μόνην περίπτωσηιν μεγαλοφυῶν παραφροῶν κατ' ἢν φέρεται συνοικοῦσα ἡ παραφροσύνη μετὰ τῆς μεγαλοφυΐας, ἡ συνείκησις καθίσταται ἀδύνατος καὶ ἐχθρὸς ἀναδείκνυται ἄσποινδος ἢ μὲν πρὸς τὴν δέ, ἐν τέλει δ' ἠτιᾶται ἢ εὐγενεστέρᾳ καὶ λεπιοτέρᾳ ὑπὸ τῆς ἀγενεστεράς καὶ ἀδροτέρας.

Μετὰ τὰ εἰρημένα, ποῦ διαβλέπετε τὴν ἐμφάνειν ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα εἶνε νεύρωσις,

εἶνε ψύχωσης, εἶνε ἐπιληψία; τί γίνεται ἡ Λομπροζεία θεωρία; ποῦ δύναται νὰ σταθῇ τὸ οἰκοδόμημα τῶν κρινόντων ὡς προεῖπον.

Ἐπὶ 100 μεγαλοφυῶν, οὗς περιγράφουσιν οἱ Lelut, Moreau de Tours, Reveillé-Parise, Lombroso καὶ λοιποί, οἱ 50 ἀνακτεῖοι εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, ἦσαν τῶν νευροπαθῶν νευροπαθῶν, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατέληξαν νὰ γίνωσι νευροπαθεῖς ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας, ἐκ τῶν δυσμενῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς εἰργάζοντο, ἐκ τῶν στερήσεων, ἐκ τῶν γαστρεντερικῶν ἀτοδηλητηριάσεων, ἐκ τοῦ ἀρθριτισμοῦ καὶ τέλος ἐκ ποικίλων αἰτιῶν, ἅτινα δὲν βαρύνουσι μόνον τοὺς μεγαλοφυεῖς ἀλλ' ἅπαντα σχεδὸν τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, καὶ οὐχὶ μόνον τῶρα, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἧς ὁ ἱστορικὸς πολιτισμὸς ἤρξατο ἐμφανιζόμενος, ὡς τοῦτο ἐν ἐτέρᾳ μου μελέτῃ ἐν Παρισίοις ἀπέδειξα.

Ἐκ τῶν ἐτέρων 50 οἱ 40 περίπου ἀνακτεῖοι εἰς τοὺς ἠθικὸς παράφροντας, ὧν τὴν ὑπόστασιν ἱκανῶς ἀνέπτυξα, ἕτεροι 8 περίπου ἀνακτεῖοι εἰς τοὺς ἐκ διαφόρων αἰτιῶν οργανικῶν ἢ ψυχικῶν παραφρονησάντας μεγαλοφυεῖς· οὕτω δὲ 2 μόνον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν θὰ ἀπομείνωσιν ἀληθῶς παράφρονες μεγαλοφυεῖς, κατασυντριβέντες καὶ οὗτοι ὑπὸ τῆς παραφροσύνης καὶ ἐκμηδενισθέντες ὑπ' αὐτῆς.

Ἴδου πῶς συμβιβάζεται ἡ μᾶλλον καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν πῶς δὲν συμβιβάζεται, ἡ μεγαλοφυΐα μετὰ τῆς παραφροσύνης· ἴδου πῶς καὶ μετὰ τίνος παραφροσύνης συμβιβάζεται: τῆς ἠθικῆς παραφροσύνης, τῆς τῶν ἐνοστικῶν καὶ τοῦ συναισθήματος· καὶ ἴδου πῶς, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐκ τῶν προτέρων τεθείσης βάσεως, ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα εἶνε νεύρωσις, συνελέχθη ὑλικόν, ὅπερ πᾶν ἄλλο εἶνε ἢ ὄντως ἀποδεικτικὸν τῆς τοιαύτης θεωρίας, πᾶν ἄλλο ἢ ἀκριβὲς καὶ ἀληθές, ἐξηλεγμένον καὶ ἱστο-

ρικῶς βεβαιωμένον, πᾶν ἄλλο ἢ θετικὸν καὶ ἐπιστημονικόν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπιληπτοειδῆ φύσιν εἰδικῶς τῆς μεγαλοφυΐας δύναμαι νὰ ἐκφράσω γνώμην τιὰ χρῆζουσιν ἐπαληθεύσεως, τὴν δεῖ ἀφ' οὗ ἡ μεγαλοφυΐα ἐδράζει ἐπὶ τῶν μετωπικῶν χωρῶν κυρίως, ἡ δὲ ἐπιληψία ἐπὶ τῶν κινήτικων ἐλίγων, ἡ μὲν μεγαλοφυΐα εἶνε μετωπιαία, ἡ δὲ ἐπιληψία βρογματικὴ· οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον, ἀφ' οὗ τοπογραφικῶς καὶ ἀνατομικῶς τόσον ἐγγὺς κείνται, νὰ ὑπάρχη συμπάθειά τις καὶ σχέσις γειτνιασεως εἰς ὀρισμένας τινὰς περιστάσεις, ἃς ἐξήτασεν ὁ Lombroso· ἀλλ' ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ νὰ εἴπη τις ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα εἶνε μείδος ἐπιληψίας ἄβυσσος ὅλη ὑπάρχει καὶ χάος.

Τὰ ἄστυλα τῆς ὑψηλίου γέμουσιν ἀτυχῶν φρενοπαθῶν καὶ ἐπιληπτικῶν, χωρὶς καὶ αἱ πόλεις νὰ γέμωσι μεγαλοφυῶν· τὰ ἄστυλα γέμουσιν ἠθικῶν φρενοπαθῶν ἐλευθέρως περιφερομένων καὶ ἀξιώματα κατεχόντων, ὡς μὴ παραληροῦντων, καὶ ὅμως οἱ μεγαλοφυεῖς ἀριθμοῦνται ἐπὶ τῶν δακτύλων τῆς μῖδος χειρός. Ἐὰν ἡ παραφροσύνη ἦτο ἡ πηγὴ τῆς μεγαλοφυΐας, ἐὰν ἡ νεύρωσις ἦ ἡ ψύχωσης ἐξεκόλαπτον τὴν μεγαλοφυΐαν, ὅποια χαρὰ καὶ ὅποια εὐτυχία! Θὰ ἐπρεπε τότε νὰ ἐντείνωμεν τὰ αἷτια τῆς παραφροσύνης· ἵνα δημιουργήσωμεν καὶ ἄλλους μεγαλοφυεῖς, νὰ ἀδξήσωμεν τὸν ἀλκοολισμόν, τὴν σύφιλην, τὰ μασματικά καὶ μολυσματικά αἷτια, τοὺς πολέμους, τὰ πάθη, τὰ μίση, τὴν κακίαν, τὰς ἁμαρτίας, τὸν λοιμὸν, τὸν λιμὸν, τὴν πτωχείαν, τὴν ὑπερκόπωσην, τὰς καταχρήσεις πάσης φύσεως. Ὅποια τερατώδης σύλληψις, ὅποιοι ἄλλα λογικῆς, ὅποια φρεναπάτη, ὅποια ἀληθῶς παραφροσύνη!

Ἐπὶ τῶν ἑκατομμυρίων τῶν νευροπαθῶν, ὅσοι ἀπὸ αἰῶνων παρήλασαν ἐπὶ τῆς



ἀνθρωπίνης σκητῆς, θὰ εἶχομεν χιλιάδας τινὰς τοῦλάχιστον μεγαλοφυῶν, καθ' ἣν στιγμήν δὲν ἀριθμοῦμεν τὰς ἀληθεῖς μεγαλοφυΐας οὔτε καθ' ἑκατοντάδας.

Εἶτε μετέωρα αἱ μεγαλοφυΐαι, φωτίζουσαι τὸν κόσμον καὶ σβεννύμεναι, ἀγνώστου προελεύσεως εἰσέτι καὶ αἰτίας, καταναλισκόμεναι πολλάκις λαμπάδες, ἵνα φωτίσωσι τοὺς ἄλλους, ἄνδρες μετὰ βουλήσεως καὶ κρίσεως ἐκτάκτου συνηρωμένης πρὸς φαντασίαν ἐπινοητικὴν καὶ δημιουργὸν χαλιναγωγημένην, εἶτε ἄνθρωποι, ὑπεράνθρωποι ἂν θέλητε, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπερόχου, εἶτε γίγαντες πρὸ τῶν γάνων, (καὶ γάνοι εἶμεθα ἡμεῖς οἱ κοινοὶ τῶν βροτῶν, οἱ ὀπαδοὶ τῶν καθιερωμένων καὶ τῶν τετριμμένων), εἶτε ὑψιπετεῖς ἀετοὶ πρὸ ἡμῶν τῶν στρουθίων, εἶτε ἡ ἀληθὴς κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦ θεοῦ διασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶτε τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος, δι' ἣν σταυροῦνται, δι' ἣν πίνουσι τὸ κώνειον, δι' ἣν ἀνα-

σκολοπίζονται, δι' ἣν παραφρονοῦσι, δι' ἣν οἰκτρῶς τὸν βίον τερματίζουσι.

Ἡ Ἐπιστήμη δὲν ἐτελειώθη εἰσέτι, ἀλλ' ἀπαύσιως γίνεται. Ὁ ἀληθὴς ἐπιστήμων, ἀπροκατάληπτος καὶ ἀνεπηρέαστος, ἔχων ὡς φάρον τὴν φαντασίαν καὶ ὡς πυξίδα τὴν κρίσιν, ὡς σκάφος δὲ τὴν βούλησιν, χωρεῖτω ἀεὶ ἐπὶ τὰ πρόσω, πατῶν ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν προκατόχων αὐτοῦ, ἐννοῶ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν, ἂν δύναται, ἂν ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ χορηγῇ νέας ἰδέας ἀνωτέρας τῶν παλαιῶν ἢ καὶ τῶν συγχρόνων. Μὴ πτοήσωσιν ὑμᾶς, ὦ φίλοι σπουδασταί, τὰ ἡχηρὰ ὀνόματα μηδέποτε εἴπητε αὐτὸς ἔφατο πρόγραμμα ὑμῶν ἔστω ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐξέλιξις, αὕτη δ' ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐξαφανίσεως τῶν πλανῶν, διὰ τῆς καταπολεμήσεως αὐτῶν, ἀδιάφορον παρὰ τίνος ἐλέχθησαν, παρὰ τίνος ὑπεστηρίχθησαν, ἀρκεῖ ὅτι εἶνε πλάνη.

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Ἐφηγητὴς ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ



ΑΓΓΙΚΟΝ ΤΟΠΕΙΟΝ

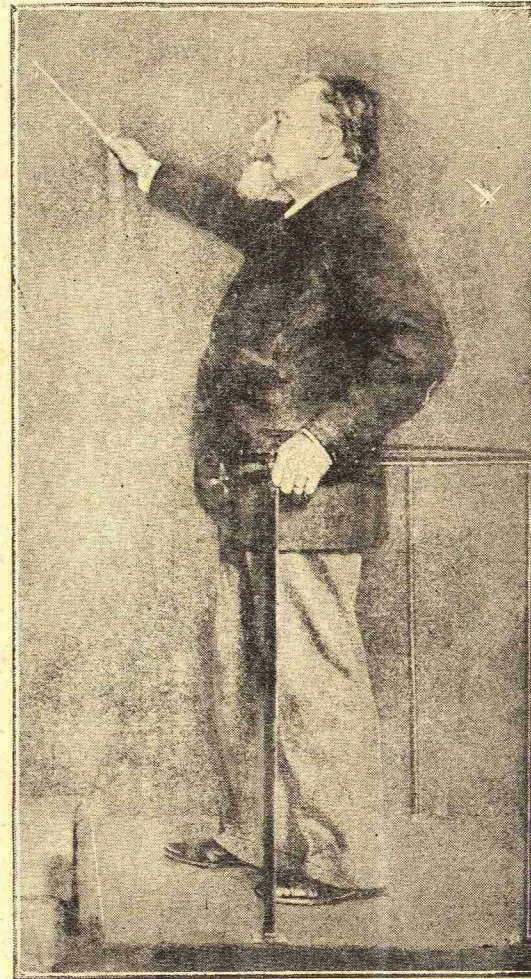
## EDOUARD COLONNE

Μία μεγάλη καλλιτεχνικὴ φυσιογνωμία, μία προσωπικότης κατ' ἐξοχὴν περὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀρχήστρας, ἐξέλιπε πρὸ μικροῦ, ὁ Edouard Colonne, ἐν Παρισίοις εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Luis David τὴν δευτέραν τοῦ Πάσχα 28 Μαρτίου ἀκριβῶς τὴν 6 μ. μ. ὥραν.

Εἶχεν ἤδη σχεδὸν διαρεύσει ὀλόκληρον ἔτος ἀφ' οὗ ὁ Colonne παρεχώρησε τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀρχήστρας τοῦ εἰς τὸν ἀγαπητὸν φίλον τοῦ Gabriel Pierné διὰ τὰ λάβη δὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἔπρεπε ἡ ὑγεία του νὰ κλονισθῇ σοβαρῶς· ἐπὶ δεκατρεῖς μῆνας ἐπάλασε κατὰ τῆς ἀσθενείας· κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κατόρθωσε νὰ λάβη καὶ πάλιν τὴν μπαγκέτ-

ταν διὰ μερικὰς ἰδιωτικὰς συναυλίας, πρὸ δεκαπέντε μάλιστα ἡμερῶν ἤλπιζον ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἀναρρώσῃ τελείως, δυστυχῶς ὁμως παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς ἐπιστήμης ἢ

νόσος οὐδόπως ἐφάνη ὑποχωροῦσα καὶ ὁ θάνατος ἐξεπλήρωσε τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον του.



Ἡ βιογραφία τοῦ μεγάλου τούτου καλλιτέχνου εἶνε ἀπλουσιτάτη καθόσον ἀποτελεῖται τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς ἀπὸ τῶν συναυλιῶν τὰς ὁποίας εἶχεν ἰδρύσει πρὸ 36 ἐτῶν. Ἐγεννήθη ἐν Bordeaux τὸ 1838 εἰσηλθεν εἰς τὸ Ῥδεῖον τῶν Παρισίων ὅπου κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἔλαβε πρῶτον βραβεῖον εἰς τὴν ἀρμονίαν, τὸ δὲ 1863 πρῶτον βραβεῖον εἰς τὸ βιολίον· ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ὀρχήστραν τῆς Opéra καὶ Pasdeloup μέχρις οὗ ὁ ἐκδότης Hartmann τῷ ἀνέθηκε τὴν διεύθυνσιν ὀρχήστρας ἵνα δυνηθῇ νὰ γνωρίσῃ τὰ ἔργα τῶν νέων συνθετῶν

τῆς ἐποχῆς Μπιζέ, Λαλό, Γκυρῶ, Σαίν Σαένς, Γκοντάρ Μασενὲ κ.λ.π.

Ἡ πρώτη συναυλία ἔλαβε χώραν εἰς τὸ Ῥδεῖον τὴν 2 Μαρτίου 1873 τῇ συμπρά-



ξει τῆς Κας Παυλίνας Βιαρντιῶ καὶ τοῦ Σαίν-Σαένς. Ἡ τιμὴ τῶν θέσεων δὲν ὑπερέβαινε τὰ 3 φρ. Ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπιτυχία ὑπῆρξε μεγαλειότερα τῆς τῶν εἰσπράξεων καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ Ὀρχήστρα μετεφέρθη εἰς τὸ Châtelet ἐν συνεταιρισμῷ.

Ἐκτοτε ὁ Colonne ἀφιέρωσε ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς τὰς συναυλίας ταύτας. Ὑπῆρξε πλέον ἢ διευθυντῆς, ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ. Κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ εἰς ὅλους καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς μουσικούς του, εἰς τὸ κοινόν, εἰς τοὺς συνθέτας. Τώρα ἐρωτῶμεν, ὑπῆρξε μέγας μαέστρος; Ἀσφαλῶς ναί. Ἐὰν δὲν ἔσχε τὴν βαθύνοιαν ἐνὸς Ρίχτερ τὴν φωτιὰ καὶ τὴν διαύγειαν ἐνὸς Βαϊνγκάρντερ, τὴν σοβαρότητα καὶ ἐπιστήμην ἐνὸς Μόττλ, συνήνου εἰς τὸν μεγαλειότερον βαθμὸν τὰ γαλλικὰ προτερήματα ἦτοι τὴν χάριν, τὸ θέλητρον, τὴν συγκίνησιν, τὴν λεπτότητα καὶ τὴν περιπάθειαν, μὴ ἀποκλείων ἐν ταυτῷ τὴν force καὶ τὸ πάθος. Ὁ Colonne δικαίως ὑπερηφανεύετο διὰ τὴν ὀρχήστραν του· ἐχώριζε τὰς λεπτότητας τῶν ἔργων εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐκτέλεσις ἀπέβαινε ἀψογος, τελεία. Κάποτε ἠθέλησαν νὰ τὸν κατηγορήσουν ὅτι δῆθεν εἰς τὰς ἐκτελέσεις του παρατηρεῖτο ἔλλειψις ἐπεξεργασίας, ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν του τὴν ὑπεράνθρωπον ἐργασίαν του ἣτις ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς λύσεως μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς ζωῆς του, ὅπου κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐξήσκει θαυματουργὸν ἐπιρροὴν ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν ἐκτελεστῶν.

Κάποιον γεγονὸς ἀποδεικνύει καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο τὴν μανίαν τοῦ μεγάλου τούτου μαέστρου.

Εἶναι τώρα ἐπτὰ ἕως ὀκτὼ ἔτη ὅπου ἐκλήθη εἰς Λονδῖνον ἵνα ἀναλάβῃ τὴν διύθυνσιν καὶ διωργάνωσιν μουσικῆς ἑορτῆς μαζὺ μὲ τὸν Βαϊνγκάρντερ καὶ Σαίν-Σαένς.

Ἡ συναυλία ἐτελείωσε τὸ μεσονύκτιον,

ἀμέσως ἐπῆρε τὸ τραῖνον διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Παρίσι ὅπου ἐλογάριαζε νὰ κοιμηθῇ λιγάκι εἰς τὸ ταξεῖδι· ἀλλὰ εἰς τὸ βαπόρι καθὼς καὶ εἰς τὸν σιδηρόδρομον ὁ διδάσκαλος δὲν ἔπαισε ἀπὸ τοῦ νὰ ὀμιλῇ περὶ μουσικῆς. Εἰς τὰς 6 τῆς πρωΐας ἔφθασεν εἰς τὸν σταθμὸν, χωρὶς νὰ κλείσῃ μάτι ὅλην τὴν νύκτα. Εἰς τὸν σταθμὸν τὸν ἐπερίμενον ἡ Κυρία του· ἐμπήκανε σὲ μία ἄμαξα καὶ εἰς τὰς 9 π. μ. ὁ Colonne ἦτο εἰς τὸ Châtelet διὰ τὰς δοκιμὰς τῆς ὀρχήστρας του. Τοῦτο δὲν ἦτο καὶ πολὺ περιέργον, ἀπ' ἐναντίας ἦτο πρῶγμα σύνηθες καὶ φυσικὸν διὰ τὴν ἰσχυρὰν κράσιν τοῦ ἐξόχου διδασκάλου.

Τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην τοῦ ἔργου τοῦ ὁ Colonne τὴν ὀφείλει ὄχι μόνον εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ὑπέρμετρον ζῆλον καὶ ἐργατικότητά του ἐξαρτωμένην κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν ἐβραϊκῶν παραδόσεων. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἦτο καὶ θὰ μένη μοναδικός.

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ γράψῃ βιβλίον γεμάτον ἀπὸ ζωηρὰ ἀνέκδοτα σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἰκανότητά του, ἀπ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν προγραμμάτων, ἀπ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν διαφόρων σολιστ, κατορθῶνων νὰ συνδυάζῃ θαυμασίως τὰ συμφέροντα τῆς τέχνης μὲ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑταιρίας του. Ἡ Ἑταιρία αὕτη μοναδικὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, δὲν ἔχει σήμερον ἀντίπαλον. Ἐδημιούργησε μίαν ὀρχήστραν ἄψογον εἰς τὴν ὁποίαν τὸ μουσικόν του γούστο, ἡ ἰκανότης καὶ ἡ ὑπομονὴ του ἔδωσαν τὸ σπανιώτερον καὶ τὸ πλέον ζηλευτὸν προτέρημα: τὴν τελειότητα. Ἐπὶ κεφαλῆς δὲ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκλεκτῶν μουσικῶν, κατώρθωσε νὰ τοὺς κάμῃ γνωστοὺς εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ νὰ τοὺς χειροκροτήσῃ ὅλος ὁ κόσμος.

Ἐξ ἄλλου εἶχε παρὰ τὸ πλευρόν του τὴν Καν Colonne τὴν πεφημισμένην καθηγήτριαν τοῦ ἄσματος, πρώτης τάξεως συνερ-

γάτιδα σπανίας εὐφυΐας καὶ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως.

Ὑπῆρξεν ἀφιλοκερδῆς καὶ χρηστὸς εἰς τὰς συναλλαγὰς του· δὲν ἦτο ἀνάγκη τῆς ὑπογραφῆς του, ὁ λόγος του μόνον ἤρκει· φιλεύσπλαγχνος πάντοτε πρὸς ὅλους, μὴ φειδόμενος οὔτε κόπων οὔτε χρημάτων διὰ νὰ βοηθήσῃ ἐκείνους οἵτινες ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτὸν ζητοῦντες τὴν συνδρομὴν του.

Ἡ αὐστηρότης του ὡς πρὸς τοὺς ἐκτελεστάς ἀπεριόριστος, ἀλλὰ ταυτοχρόνως πατρικὸς καὶ καλὸς μόλις ἄφινε τὸ ἀναλόγιον.

Χαρακτὴρ εὐγενῆς καὶ ἐν ταυτῷ μέγας μαέστρος, ἀληθῆς καλλιτέχνης.

Ὁ Colonne ἀποθνήσκει ἐν πλήρει δόξῃ ἐκπληρώσας ὑψίστην ἐντολὴν ἡ ὁποία ἀξίζει τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ ὄνομά του μένει ἀρρήκτως συνδεδεμένον πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συμφωνικῆς μουσικῆς ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τεσσαρακονταετίας. Ἡ Γαλλία ὀφείλει πρὸς αὐτὸν ἀλησμόνητους στιγμὰς καὶ αἰωνίαν ἀνάμνησιν.

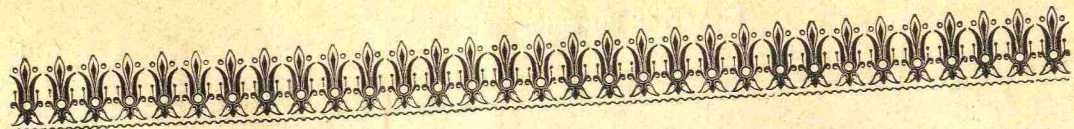
Σ. ΜΠΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ



JEAN MOREAS

Ὁ ἐν Παρισίοις ἀποθανὼν Ἑλληὴν ποιητής.





## ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΟ

# ΤΟ ΜΑΡΤΙΝΙ

Κάθε Πάσχα ζωντανεύει ο Γέρω-Μήτρος δλοσόγκορμος!...

Πούθε ήρθε στο μικρό χωριό, κανένας δεν γνώριζε! Γραμμή σιδηροδρομική έστρώνετο στην αντίπερα μεριά, εργάτης δούλευε εκεί πέρα και ξέπεσε αλήτης στη Ρουμελιώτικη άκτιή.

Ούτε πούθε ήταν έμαθε κανείς, ούτε πώς έλέγετο. Σάν άρχοντοξεπεσμένος φραϊνόταρε, σάν άνθρωπος που έφυγεν από κάπου για να λησμονήσει και να λησμονηθής. Μεγάλη δυστυχία τον συνεκλόνησε και τον ξεερωζωσε από εκεί, για να τον πειάξη έδω πέρα; Μυστήριο!

Γέρω-Μήτρο ο τον έλέγατε και Ζωγράφο στο χωριό τον παραγκωμάζαν. Ήταν ζωγράφος ο Γέρω Μήτρος; άγνωστο! Τ' όνομα το πήρε από τα σχέδια που ίχνογραφούσε διά λιγδιασμένα τραπέζια του καφερείου, τα καλοκαιρινά μεσημέρια, που έμενε ξύπνιος σάν το φάντασμα, και βουτηγμένος μέσα σε πέλαγα μελαγχολίας βαρειάς και μολυβένιας... Τί ζωγράφιζε ο Μπάρομπα-Μήτρος; Και αυτό μυστήριο! Κανείς δεν τα είδε ποτέ, γιατί τα έσβυρε μόλις τον έπλησίαζε κανένας!

Έτσι έσβυσε και το παρελθόν του το σκοτεινό και το άγνωστο, σάν σχέδιο ζωγραφιάς, άπάνω στο άχαρο τραπέζι της ζωής....

Στο χωριό δεν πήγε χαμένος. Ο Κωσταντάκης ο καφετζής τον έμάζεψε στο

σπίτι του, στο Βλάχον το σπίτι, ένα μεγάλο σπίτι και παλαιϊκό, που εύρισκαν «άπάγκη» όλοι οι αλήτες και οι φυνάδες της ζωής. Έδούλευεν έξω στα κτήματα «σάν σκυλλί» και όλα τα λεπτά του τα έπινε τσιγάρο. Γιουτή—καθημεριή στη σταφίδα και τα χωράφια ατός· είχε άφομοιωθής, θαρρείς, με το περιβάλλον· τα μαλλιά του και τα γέγεια του άγρίεψαν σάν «βελίουρας» σε άκαλλιέργητο χωράφι. Τα ρούχα του έπρασίνισαν σάν να είχαν χλοάση και ή κάππα του έπηρε ένα χρώμα γεοκαμμένου χώματος. Τα χέρια του είχαν ροζάσει, σάν φλοϋδες από γερολάτανο και άπέπνεε μιιά άγροτική μυρωδιά ξηραμμένων χορταριών και λουλουδιών που μαραθήκαν πλέον.

Ήταν νομίζεις το στοιχειό των δένδρων και των κλαρικών. Η χλωρίς έμψυχωμένη..

Μ' ένα κλαδευτήρι στα χέρια σάν τον άγιο Τρύφωνα!

Το κλαδευτήρι και ή πίπα του, τα δυά άχώριστά του. Το κλαδευτήρι, που έλαμπε στο σίδερο και είχε πάρει χρώμα κίτρινοσμένου δέρματος εις τη λαβή, σάν να του είχε μεταγγίση αίμα και ζωή ο άμίλητός του κάτοχος, και ή πίπα, μιιά κίτρινόμαυρη πίπα, που παρίστανε Γοργόνα, που γελοϋσε, ένα γέλοιο σαρκαστικό, μέσα από το μαυρισμένο και φαρμακωμένο από τον καπνό, στόμα της.

Αυτά τα δύο κάτι είχαν πάρει από τον Γέρω-Μήτρο και ο Γέρω-Μήτρος κάτι είχε πάρει από αυτά. Τα έβλεπε και νόμιζες ότι

έβλεπε τον ίδιο τον γέροντα τον κίτρινοσμένον και πικρόν.

Η γραμμές των άψύχων με της γραμμές του έμψυχου, είχαν συγχυσθής, είχαν άφομοιωθής, θαρρείς....

Ποτέ του δεν μίλησε σε άνθρωπο, ποτέ του δεν άγάπησε κανένα.

Τα λόγια του, τέσσερα την ήμέρα και αυτά άπότομα και άγρια σάν κοτρώνες που πέφτουν από βράχο. Για τα μικρά παιδιά φόβητρο. Κανείς δεν τον είδε να γελάση ποτέ ή να σηκώση το κεφάλι του, να χαιρετίση τον ήλιο και την άνοιξη που γελοϋσε σε γή και ουρανό!

Τα χρόνια που περνούσαν, δεν τα άλλαξανε διόλου. Τον άγρίεβαν μόνον και τον ξεθώριαζαν περισσότερο!

Πέρασαν χρόνια άρκετά....

Μιιά μέρα ο Μήτρος έθεάθη σύρων ένα «μαρτίι»,

Ο Δημητράκης ο Βλάχος του το έδωκε να το άναστήση.

— Αυτό θέλει άνθρωπο Μήτρο κι' εγώ άδεις δεν έχω. Δεν το πέρνεις να το περιποιηθής; Ω; το Πάσχα θα γείνη «σαστό» και ο καλλίτερος μεζές δικός σου.

Ο Μήτρος το πήρε άμίλητος. Στην άρχή το έσουργε βλασφημώντας.

— Μαγκουφιακό και έρημο!

Και όμως το έδερε σιό ποιό παχύν χερτάρι και του έροριχε «χεριές» άφθορες και συχιές το γροσίδι που του μάζεσε.

Με τον καιρό έσυνείθισε και το έβοσκε χωρίς να το βλαστημήση. Το άριάκι άμα τον έβλεπε έιρεχε σ' αυτόν βελόζοιτας και σκιριτώιτας και το ίδιο του έμαλάκωσε φαίνεται, την τραχύτητά του. Το έπερε στα χέρια του, του καθάριζε τα μεταξωτά μαλλιά του, του διάλεγε τα «ζώγια» και τα «θρεφερά τα βότανα» και το έπιμελείτο σάν παιδί του.

Του είχε βγάλει και όνομα. Το έλεγε «Κίτσο».

Σε μισό χρόνο άπάνω ο «Κίτσος» και ο Μήτρος ήσαν φίλοι άχώριστοι. Η ψυχή του ζώου, που είχαν έξυπνήσει ως που να εννοήση τον άνθρωπον, και ή ψυχή του ανθρώπου, που είχε καταβή μέχρις άποζώσεως είχαν συναντηθής εις το αυτό σύνορο και είχαν προσκολληθής άδιάρρηκτα.

Δεν μπορούσες να εννοήσης τον «Κίτσον» χωρίς τον Μήτρο και τον Μήτρο χωρίς τον «Κίτσο». Άχώριστοι σε ύπνο και σε «ξύπνο». Όταν ο Μήτρος έκοιμάτο τυλιγμένος στη καπότα του, κοντά του και ο «Κίτσος» σωριασμένος εις τα πόδια του και γλύφοντας τα κίτρινα και σιρογγυλά του χοιτροπάπουτσα. Κι' όσο ο χρόνος έπερνούσε τόσο και το κακό μεγάλωνε. Ο «Κίτσος» δεν εννοούσε να φάγη, εαν δεν του έδινε με τα ροζασμέια από τη δουλειά και κίτρινοσμένα από το τσιγάρο, χέρια του ο Μήτρος και ο Μήτρος δεν επέτρεπε σε κανένα να του έγρίση το μαρτίι του.

Σε λίγο ή μισανθρωπία του Μήτρον μετεδόθη και εις τον «Κίτσον».

Τα δύο όντα άπεκλείσθησαν από κάθε άλλο έμψυχον και ζούσαν μόνον για τον εαυτόν τους. Η ψυχή του άρνιού, έγνώριζε να μιλή και να συνεννοείται με του ανθρώπου τη ψυχή.

Κι' αυτό τους έφθανε!...

Πέρσε άκόμη λίγος καιρός και έφθασε το Πάσχα.

Την μεγάλην Παρασκευήν, που άντηχοϋν οι ουρανοί από της νεκροκάμπανες και οι δρόμοι από θρηγερά βελάσματα, ο Δημητράκης έιπεν εις τον γέροντα:

— Άιτε φέρε εκείνο το άρνι να το σφάξουμε!

Ο Μήτρος τον κύτταξε σάν άλαλος:

— Το άρνι! Ποιό άρνι;



— Τὸ μαρτίνι !

— Τὸν Κίτσο ; Θὰ σφάξουμε τὸν Κίτσο, ἐτραύλισε σὰν σαστισμένος καὶ ἄρχισε νὰ χειροσπῆ σὰν ἄνθρωπος, ποῦ ἔλεσε στὴ θάλασσα καὶ δέχεται μὲ τὸ κεφάλι

ἔφυγε κατὰ τὴν ἐξοχὴν μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο.

— Πάω νὰ τὸν φέρω !

Ἐνύχτωσε χωρὶς ὁ Μῆτρος νὰ φανῆ. Στὸ σπίτι ἀνησυχούσαν. «Τί νὰ ἐγείνη ; Μὴ τοῦ συνέβη τίποτε ;» Ἄνθρωποι βγήκαν νὰ τὸν ἀναζητήσουν. Τὸν εὗρηκαν μέσα σὲ μιὰ ρεμματιά, ποῦ καθότανε κρατώντας τὸ κεφάλι τοῦ Κίτσου στὰ χέρια του καὶ κνιτάζοντας κατάματα τὸ ἀρνάκι. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τὸ ἐπῆραν καὶ ὁ Μῆτρος τοὺς ἀκολούθησε, χωρὶς νὰ βγάλλῃ τοιμουδιά.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἐχάθηκεν ἀπὸ τὸ πρῶτ. Ἐβγήκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ ξαναγύρισε καὶ σὲ κάθε γύρισμά του, ἔχωνε τὸ κεφάλι του στὸ παραθυράκι τοῦ ὑπογείου καὶ ἐκραζε κλεφτά :

— Κίτσο ! Κίτσο !

— Μπεῖεῖεῖεῖ ! Ἀπαντοῦσε τὸ ἀρνάκι ἀνήσυχτο, σὰν κἄτι νὰ προσηθάνετο.

Ἄνθρωποι ἔβαλλε τὰ χέρια του στὴς τσέπες καὶ ξανάφυγε. Ἐνας νευρισμὸς τὸν εἶχε πιάσει καὶ τὸν ἔκανε νὰ ξεφτίξῃ στὸ δρόμο τὸ «ντρίλλινο» σακκάκι του καὶ νὰ κόβῃ τὰ κουμπιά του. Σ' ἓνα ἀπὸ τὰ γυρίσματά του εἶδε ἀνθρωπομάζευμα στὴν πόρτα τῆς ἀδῆς :

— Κι' ε' χρόν' Δημητράκη. Τετραπάχου εἶν' τοῦ ἔρμου !

Ἄνθρωποι σὰν νὰ κατάλαβε κἄτι καὶ ἔφυγε μουγγίζων κλαυθμηρά. Δὲν προχώρησεν ὅμως πολὺ καὶ ξαναγύρισε καὶ μὲ τόλμη καὶ ἀπόφασι ἐμπῆκε στὴν ἀδῆ. Τὸ ἀρνὶ γδαρμένο, ἔτοιμο κρεμῶταν ἀπὸ τὸ τσιγγέλι. Ὁ Γεωργούλας ὁ χασάπης, κρατώντας τὸ μαχαίρι στὰ δόντια, ἔπλυε τὰ ματωμένα

χέρια του. Ἐνα μάτι μεγάλο, ἀθῶο, τὸ μάτι τοῦ ἀρνιοῦ, ἀκίνητο, σὰν σπηλωμένο, κνιτοῦσε τὸν Μῆτρο, σὰν νὰ τὸν ἤλεγχε γιατί τὸ ἀφῆκε στὸ μαχαίρι τὸ ἀνθρώπινο καὶ τὸν σπαραγμὸ, σὰν ἐκπληκτο γιὰ τὴ διαγωγή του.

Ἄνθρωποι ἔκαρφώθησαν στὸ τόπο του, σὰν μάρμαρο, περὶ κίτρινος ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ κνιτισμένα ἀπὸ τὸ τριγάρου μουστάκια του.

Ἐπῆραν τὸ ἀρνὶ καὶ ὁ Μῆτρος ἀκόμη ἀκίνητος στὴ θέσι του.

— Χριστιανέ μου κοιμήθηκες ὀρθός !

Ἐταράχθηκε σὰν νὰ ξύπνησε καὶ ἔφυγε σὰν διωχμένος.

\*

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Δημητράκης τὸν θυμήθηκε. Ἐκοψε τὴν πλάτη καὶ λίγη νεφραμά και τοῦ τὰ ἔστειλεν ἀχνίζοντας ὀρεκτικά καὶ στάζοντας ἀπὸ λίπος.

— Ἄντε «ζεῦκι» θὰ κάνῃ ὁ Μῆτρος σήμερα !

Ἄνθρωποι ὅμως δὲν φάνηκε πονθενά.

Ἄνθρωποι ὁ Μπαλῆς, τὸ παιδί τοῦ καφενέ εἶπεν ὅτι τὸν εἶδε νὰ πέφτῃ βογγώντας ἀπάνω σὲ μιὰ «πατοῦρα» κάτω στὸ σκοτεινὸ ὑπόγειο.

Ἄνοιξαν καὶ τὸν βρήκαν πεθαμμένο...

Δίπλα του εἶχε τοὺς δύο ἀκόμα φίλους του ποῦ τοῦ ἀπέμειναν ὡς στὴ τελευταία του πνοή. Τὴ πίπα καὶ τὸ κλαδευτήρι.

Τὰ πῆραν καὶ τὰ πέταξαν σὲ μιὰ ἄκρη καὶ στὸ πέταγμά τους ἐκεῖνα, ἀφήσαν ἓνα ἤχο κλαυθμηρό. Τὰ ἄψυχα καμμιὰ φορὰ πονοῦν κι' ἀναστενάζουν.

Ἄνθρωποι νὰ ἦσαν τὰ μόνα ποῦ ἔκλαψαν τὸν Γέρω εἰς τὸν θάνατό του !..

Ἄνθρωποι τὸν θυμοῦνται τὸν Γέρω Μῆτρο κάθε Πάσχα, στὸ χωριό !

ΣΤΑΜ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ



## ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΕΙΨΙΑΝ

Εἶναι τελείως ἀνωφελές, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ ἀναφέρω ὅλας τὰς συναυλίας αἰτινες δίδονται εἰς Λειψίαν, διότι εἶναι πάρα πολλοί. Ἄλλως τε, τὸ ἤμισυ σχεδὸν τῶν καλλιτεχνῶν τοὺς ὁποίους ἤκουσα νὰ παίζωσι κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον, εἶναι πολλάκις τόσῳ μέτριον τὸ πρόγραμμά των, ὥστε προτιμώτερον νὰ τοὺς παρέλθωμεν ἐν σιγῇ.

Ἄνθρωποι ὁ Rosario Scalero εἶναι βιολιστὴς πολὺ ἀξιοσημείωτος, ὅστις μᾶς ἔκαμε νὰ ἀκούσωμεν μίαν ἀρκετὰ μακρὰν σονάταν, διασκευασθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Gaetan Pugnani, ἔπειτα πλείστας ἐκ τῶν συνθέσεών του τῇ συμμετοχῇ μιᾶς κλειδοκυμβαλιστρίας μὲ πολὺ ἄριστον, τῆς ὀνομασίας Elinor Bocconi.

Ἄνθρωποι ἔκτελεσις ἀρίστη.

Ἄνθρωποι ὁ Joseph Weiss, κλειδοκυμβαλιστὴς, μαθητὴς τοῦ Volkmann καὶ τοῦ Liszt, εἶναι περιεργὸς καλλιτεχνῆς, φύσεως φλογερᾶς καὶ ἐνθουσιώδους, ἐκκεντρικῆς μάλιστα. Ἐδωκε τρεῖς συναυλίας, τὴν πρώτην ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Brahms, τὴν δευτέραν εἰς τὸν Liszt καὶ τὴν τρίτην ἀποτελουμένην ἀποκλειστικῶς ἐξ ἔργων του. Ἄνθρωποι τρίτη ὑπῆρξε καὶ ἡ καλύτερα.

Ἄνθρωποι ὁ Joseph Weiss εἶναι συνθέτης πολὺ μεγάλης ἀξίας καὶ πᾶν ὅ,τι γράφει εἶναι πολὺ μουσικόν. (Variations et Fugue ἐπὶ πρωτοτύπου θέματος, 2 Etudes Symphoniques, «Soldats au village». Χαρίεσσα μικρὰ suite παιδρὰ καὶ πνευματώδης, Etudes caracteristiques op 50, Ga-

votte en ut op 52, Rapsodie Americaine κ.τ.λ.).

Ἄνθρωποι ὁ Γουλιέλμος Backhaus, δαφνοστεφῆς τοῦ βραβείου Rubinstein τῷ 1905, εἶναι εἰς ἐκ τῶν θαυμασιωτέρων κλειδοκυμβαλιστῶν !

Τί ἀπέραντον ἄριστον, τί τεράστιος μηχανισμός ! Καὶ ποῖα μνήμη ! Μᾶς ἔδωκε τρεῖς συναυλίας αἰτινες ὑπῆρξαν καθαρῶς καλλιτεχνικαὶ ψυχαγωγία. Ἄνθρωποι ἔκτελεσις τῆς etude εἰς do μεῖζον (stacato) τοῦ Rubinstein ὑπῆρξε καταπληκτικὴ, δαιμονιώδης, σταματῶν, καθόσον μὲν λείπουσιν αἱ λέξεις ὅπως ἐκφράσω πρᾶγμα τόσῳ ὑπεράνθρωπον !

Ἄνθρωποι ὁ Backhaus δὲν εἶναι μόνον θαυμασιὸς καλλιτεχνῆς ἀλλὰ καὶ μέγας μουσικός, δαιμόνιος κλειδοκυμβαλιστὴς ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Οὐδέποτε εἶδον νὰ ἀναγινώσκῃ τις κατὰ παρόμοιον τρόπον !

Ἄνθρωποι τί καλλιτεχνῆς ! Καὶ πόσον ἐπανηγυρίσθη ἐδῶ. Ἄνθρωποι τελευταία του συναυλία ἦτο ἀφιερωμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Chopin.

Ἄνθρωποι ἡ Wanda Landowska δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην ἐπαίνων ! Ἄνθρωποι οἱ μουσικοὶ γνωρίζουν ἤδη τὴν θαυμασίαν ταύτην καλλιτέχνίδα. Τῇ συμπράξει τοῦ διασημοῦ βιολοντσελίστα Ἰουλίου Klengel καὶ τοῦ ἐξαιρέτου πλαγιαυλητοῦ Max Schwedler, ἔδρεψε δάφνας ἐν τῇ μικρᾷ αἰθούσῃ τοῦ «Gewondhaus» μὲ τὸ Concerto Italien τοῦ Μπάχ, τὴν σονάταν εἰς si ἔλασσαν διὰ κλαβεσίνον, πλογιάυλον



καὶ βιολοντσέλλον τοῦ αὐτοῦ συνθέτου καὶ μὲ μίαν σονάταν τοῦ Mozart εἰς re μείζον.

Ὁ Emil Sauer ὑπῆρξεν ὁ σολίστας τῆς πρώτης συναυλίας τῆς «Μουσικῆς Ἑταιρείας». Ἐξετέλεσε τὸ Concerto εἰς μι ελασσον, σύνθεσίν του, καὶ τὸ Allegro de Concert τοῦ Σοπέν. Εἶνε πάντοτε ὁ αὐτὸς μέγας καλλιτέχνης, σθεναρᾶς καὶ πραγματικῆς (;) ιδιοσυγκρασίας. Ἡ ὀρχήστρα ἐξετέλεσεν ἀπταιστως τὸν Le Roi Christian II τοῦ Sibelius, τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Roi Lear, τοῦ Berlioz καὶ τὸν «Tasso» τοῦ Liszt.

Ὁφείλω νὰ ἀναφέρω ἐπίσης τὴν ἐξαιρετικὴν ἀοιδὸν δεσποινίδα Emmy Wienschek, μὲ τὴν τόσῃν δρόσεράν καὶ μαγευτικὴν φωνήν, ἣτις κατέθελξε τὸ ἀκροατήριον.

Ὁ Ἰωσήφ Pembauer εἶναι κλειδοκυμβαλιστὴς σοβαρὸς, ὅστις ἐπαιξεν ἀριστοτεχνικᾶς τὴν Σονάταν εἰς si ελασσον τοῦ Liszt καὶ τὴν ἐπίσης εἰς si ελασσον τοῦ Chopin, καὶ διάφορα τεμάχια τοῦ Chopin καὶ Liszt. Ὡραία ιδιοσυγκρασία, μέγα ἄλυστον.

Μεγάλῃ καὶ δικαίᾳ ἐπιτυχίᾳ ἔσχε τὸ «Τσεχικὸν Κουαρτέτο» τῆ συμπράξει τοῦ Ἐδουάρδου Rislér ἐν τῷ Quarteto εἰς do ελασσον op 15 τοῦ Gabriel Faure, ὅπερ ἤρρεσε πολὺ.

Μία συναυλία ἀπὸ νεώτερα ἔργα διὰ βιολίον καὶ κλειδοκύμβαλον δοθεῖσα παρὰ τοῦ Ἑρρίκου Μαρτῶ καὶ τοῦ διακεκριμένου κλειδοκυμβαλιστοῦ Ellen Saalweber Schlieper, δὲν συνεκέντρωσεν ἢ τὸ τέταρτον τῆς αἰθούσης! Τί κρίμα νὰ μὴ ἔλθῃ τὸ κοινὸν νὰ ἀκούσῃ τὴν πνευματώδη σονάταν τοῦ Hugo Kaun op 82, σπινθηροβολοῦσαν ἐκ πνεύματος καὶ ζωηρότητος, τὴν τοῦ Busoni βαθυτέραν ἀλλ' ὀλίγον τι μακροτέραν,

καὶ τὴν τοῦ Brahms εἰς re ελασσον op 108, θαυμάσιον ἔργον.

Ὑστερα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπουσίαν ἠκούσαμεν ἐκ νέου τὸν Jean Kubelik τῆ συμπράξει τῆς ὀρχήστρας Winderstein ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Albersthal ἣτις ἦτο ὑπερπλήρης. Εἶνε πάντοτε ὁ αὐτὸς δαιμόνιος βιολιστὴς, μὲ τὸν καθαρὸν καὶ διαυγῆ ἦχον, ὅστις μᾶς σερβίρει (;) Paganini περισσότερον ἀφ' ὅ,τι θὰ ἠθέλαμεν ν' ἀκούσωμεν. Ἐπαιξε τελείως τὸ Concerto εἰς re ελασσον τοῦ Tchaikowsky ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον προσωπικῶς ἐγὼ οὐδὲν ἄρεσκομαι, καὶ τὸ εἰς re ελασσον Vieuxtemps πολὺ πλέον ἐνδιαφέρον καὶ πάντοτε εὐάρεστον τῇ ἀκοῇ, ἀλλ' οὐτινος ἢ ἐνορχήστρωσις θὰ ἤξιζε (καὶ μάλιστα θὰ ἐκέρδιζε) νὰ διασκευασθῇ εἰς μερικὰ μέρη.

Καθῆκον μου νὰ ἀναφέρω καὶ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν ἣν ἔσχε ἐν τῇ αὐτῇ ἐσπερίδι ὁ κ Hans Winderstein, ὅστις διηύθυνε θαυμασίως τὴν πρώτην suite τοῦ Peer—Gynt τοῦ Grieg. Φρενητωδῶς καὶ ἐπανειλημμένως κληθεῖς, ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ τελευταῖον μέρος τῆς suite ταύτης: Ὁ νεαρὸς καὶ πλήρης τάλαντου Ρώσος κλειδοκυμβαλιστὴς Λεωνίδας Kreutzer, ὅστις εἶνε ταυτοχρόνως ἐξαιρετικὸς διευθυντὴς ὀρχήστρας, διηύθυνε μίαν συμφωνικὴν συναυλίαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὀρχήστρας Winderstein. Ἐπὶ τοῦ προγράμματος ὑπῆρχεν ἡ «Τραγικὴ Εἰσαγωγή» τοῦ Brahms, ἡ 8η συμφωνία τοῦ Glazounow. Τὸ concerto διὰ βιολίον τοῦ Max Reger op. 101, ὅπερ εἶνε ἀπιστεύτου δυσκολίας, ἐξετελέσθη τελειώτατα παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Schsmuller, βιολιστοῦ μὲ πολὺ ἄλυστον ὅστις εἶνε ὁ πρῶτος καλλιτέχνης ὅστις ἐπαιξεν ἐκ μνήμης τὸ κολοσιαῖον τοῦτο ἔργον.

Ὁ Michael von Zadora, μαθητὴς τοῦ Busoni εἶνε λεπτὸς κλειδοκυμβαλιστὴς κατέχων θαυμάσιον μηχανισμόν. Ἐπαιξε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Freischütz διασκευασθεῖσαν παρὰ τοῦ Liszt, τὰς Variations de Bravoure τοῦ Rubinstein, Μπάχ καὶ Buxtehude τὴν σονάταν op. 40 τοῦ Beethoven, τὰ Feux Follets, τοῦ Liszt καὶ ἓνα πολὺ περίεργον «Χορὸν Kirgluze» ἐκ τῆς συνθέσεώς του.

Προτοῦ τελειώσω τὴν περιγραφὴν ταύτην, ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἓνα νέον διακεκριμένον βιολιστὴν τὸν κ. Ροδόλφον Weinmann ἐκ Πράγας, ὅστις χάρις εἰς τὸ θαυμάσιόν του ἄλυστον κατέκτησε κυριολεκτικῶς τὸ ἀκροατήριόν του ὡς ἐπίσης καὶ τὴν κριτικὴν τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Βερολίνου, ὅπερ δὲν εἶνε μικρόν! Ὁ Ροδόλφος Βάινμαν εἶνε ἑκτακτὸς βιολιστὴς, τέλειος μουσικὸς καὶ ἀριστοτέχνης. Συνοδευόμενος διὰ κλειδοκύμβαλου παρὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Max Reger τοῦ πλέον ιδεώδους accompagnateur, ὁ κ. Βάινμαν ἐξετέλεσε τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα:

Suite ἐν τῷ ἀρχαίῳ ὕφει τοῦ Max Reger, Concerto εἰς re ελασσον τοῦ Wieniawsky, σονάταν τοῦ Brahms, Sarabande et Bourrée τοῦ Bach, Μελωδία ἐπὶ τῆς χορδῆς τοῦ σὸλ τοῦ Mattheson, Μενουέττον τοῦ Beethoven, παλαιὰν γαλλικὴν Γκαβόταν ἀγνώστου συνθέτου, Havanaise τοῦ Saint Saens καὶ airs der Heimat τοῦ Smetana.

Εἶναι ἐκ τῶν ὠραιωτέρων συναυλιῶν ἃς ποτε ἔσχομεν.

Ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἀρέσκονται ὀλοὲν περισσότερο εἰς τὴν musique de chambre ἐν Λειψίᾳ καὶ οὕτω ἐχειροκροτήσαμεν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς Sevcik τῆς Πράγας (ιδίως ἐν τῷ Κουιντέτῳ τοῦ Dvorak) μετὰ τοῦ κλειδοκυμβαλιστοῦ

Sandorvas, ὅστις ἐπαιξεν ἐπὶ θαυμασίου κλειδοκύμβαλου «Feurich» τὸ Κουαρτέτο op 112 τοῦ Bendl καὶ δύο κουαρτέτα τοῦ Max Reger πλήρη δυσκολιών, οἱ Fitzer τῆς Βιέννης, οἱ Flonzaley, οἱ Rebner, ὅλοι πρώτης τάξεως, καὶ ἔτι περισσότερο ἴσως οἱ Schörg τῶν Βρυξελλῶν, οἵτινες κατάρθωσαν νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τὸ κοινὸν καὶ τὴν κριτικὴν, τὸ κουαρτέτο τοῦ Debussy.

Θὰ ἀναφέρω ἀκόμη τὸν F. Lamond ὅστις ἐπαιξεν Beethoven διὰ διαμφισθητησίμου τρόπου τὴν Ἑρμαν Koch ἣτις ἐξετέλεσε τὸ 4ον Concerto τοῦ Xavier Scharwenka, συλλήψεως πραγματικῶς μεγαλοπρεποῦς: τὸ χάριεν ζεῦγος ἐξ Ἀμβούργου Hans καὶ Mané Hermann ὅπερ μᾶς κατέλθεξε διὰ μουσικῆς, διὰ 2 κλειδοκύμβαλα τὸν βιολιστὴν μὲ πολὺ μέλλον κ. Ἀδ. Marsick τὸν μεγάλον βιολιστὴν Felix Berber ἐν τῷ concerto τοῦ May Schillings καὶ τὸ Συμφωνικὸν Ποίημα τοῦ Jacques—Delcroze πλήρες πνεύματος καὶ ιδεῶν, τὸν διακεκριμένον Ἑλληνα καλλιτέχνην Λαμπρινόν, μὲ τὸ τόσον σθεναρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν παίζιμόν του τέλος τὴν ὠραίαν συναυλίαν ἐξ ἔργων γάλλων συνθετῶν, δοθεῖσαν παρὰ τῆς Δανίδος Μαρίας Dubois, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε ζωηροτάτη.

Ἄρκει νὰ ἀναφέρω τὰ ὀνόματα τῶν ἀστέρων τοῦ ἄσματος τὰς κυρίας Mysz—Gmeiner, Julia Tulp, Ida Isori, Debogis, ἐκάστην βασίλισσαν ἐν τῷ εἶδει τούτῳ. Ὁ διάσημος μαστρός Félix Mottl διηύθυνε μίαν συναυλίαν τῆς ὀρχήστρας Winderstein συναρπάσας κυριολεκτικῶς τὸ ἀκροατήριον διὰ τῆς 9ης συμφωνίας τοῦ Μπέτοβεν.

Ὑπὸ τὴν καταπληκτικὴν ἐντύπωσιν τοῦ κολοσσίου τούτου ἔργου τοῦ Μπέτοβεν, ἐγκαταλείπω τὴν Λειψίαν, μετὰ μακροχρόνιον διαμονήν, ἵνα ἐγκατασταθῶ ἀλλαχοῦ καὶ θαυμάσω ἄλλους ἀστέρας ἐμφανισθησομένους ἐν ὅλῃ τῶν τῆ λαμπρότητι.



## ΑΝΟΙΧΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

## ΠΩΣ ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗ ΖΩΗ

Φίλε μου,

Με ρωτᾷς νὰ σοῦ πῶ, ἀπ' τὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου ποῦ κοιτούμαι, ποῖο δρόμο πρέπει νὰ πάρῃς γιὰ νὰ βγῆς σίγουρα στὸ μεγάλο περιβόλι. Φοβᾶμαι μήπως καὶ ξέχασα δωμέσα στὴ μοναξιά μου τοὺς δρόμους, ποῦ ἄλλοτε τοὺς ἔπαιρνα καὶ τοὺς πηδοῦσα σὰν ἀλάφι, τρέχοντας νὰ βρῶ τὴ βρύση τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ γέλοιου, ποῦ τρέχει καὶ ποτίζει τὸ μεγάλο περιβόλι. Μολαταῦτα ὅσα θυμᾶμαι θὰ στὰ πῶ.

Δυὸ δρόμοι θαρρῶ κ' εἶναι ποῦ θὰ σὲ φέρουνε κειτέρα, ὁ ἓνας τῆς ἀκροθαλασσᾶς, ποῦ πάει τὸν ἄμμο, ἄμμο, κ' ὁ ἄλλος ποῦ περνάει ψηλότερα ἀνάμεσα στὸ δασὺ πευκιά, τὸν καταπράσινο. Πάρε τὸν πρῶτο μὲ τὰ χαράματα καὶ θὰ σοῦ φανῇ πὼς πατᾷς στὰ λευκὰ σύγγεφα τοῦρανοῦ. Πὼς ἔχεις φτερὰ στὰ πόδια καὶ θὰ σὲ μεθᾷ τὸ θαλασσινὸ ἀγεράκι καὶ θὰ σοῦ δίνει σὲ κάθε βῆμα νέα ζωὴ. Θὰ τραγουδάει ὁ ἄμμος στὰ πατήματά σου καὶ θὰ ἄρχεται γελαστὸ τὸ κῆμα νὰ ξεχύνεται κάτασπρο στὴν ἄμμουδιά, νὰ σ' ἀγκαλιάσῃ τὰ πόδια.

Καὶ σὰν προβάλει λευκοφόρα ἡ Αὐγὴ θὰ σοῦ φανοῦν τὰ καραβάκια σὰν περιστέρια ἢ σὰν λευκότετοι γλάροι, ποῦ δὲ γκρίζουν τὴ θάλασσα, ποῦ δὲ γκρίζουν τὸν οὐρανό. Καὶ τὸ πανάκι τῆς ψαροπούλας, ποῦ κάθε τόσο μᾶς ἔφερε τὰ χριστᾶ μπαρμπούνια, θὰ σοῦ φανῇ πὼς μοιάζει μὲ τὴν ποδιά τῆς ἀγαπημένης σου. Θὰ τὸ φευσκῶνει ἀλαφρὸ τᾶγεράκι, σὰν κάποιο χέρι κρυφὸ νὰ τὸ κινᾷ, γιὰ νὰ σὲ χαιρετίσῃ, ὅπως σὲ χαιρετοῦσε κ'

ἡ ἀγάπη σου μὲ τὴ λευκὴ τῆς ποδιά ἔπο τὴν ταράτσα. Θυμίσου, θυμίσου καὶ κλάψε μένα ποῦ κοιτούμαι στὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου· ὁ ἥλιος πιά δὲ θέλει νὰ περάσῃ τὸ παράθυρό μου καὶ δῶ στὸ μαῦρο στρῶμα δὲ μᾶγκιζ' ἀκόμα ἀχτίδα του μιὰ.

Μ' ἄς μιλήσουμε γιὰ σένα ποῦ ζῆς γιὰ σένα ποῦ δὲν πάτησες στὸ μεγάλο περιβόλι. Πετᾷς, ἀγαπημένε μου, πετᾷς στ' ἀκρογιαλὴ καὶ πρὶν τὸ καλοσυλλοιστῆς ἔφταξες κιόλας. Μὰ θυμίσου, ὅσα κοχύλια βρῆς στὸ μαλακό σου δρόμο νὰν τὰ μαζέψῃς, κ' ὅσα πετράδια πλουμιστὰ νὰ μὴν τᾶφήσῃς. Θὰ σοῦ χρειαστοῦνε.

\*  
"Ἄν θές πάρε τὸ δρόμο τὸν ἄλλονε ποῦ περνάει ψηλότερα, ἀνάμεσα στὸ δασὺ πευκιά τὸν καταπράσινο. Νὰ φύγῃς μὲ τὰ ἠλιοβασιλέματα καὶ καθὼς θὰ περνᾷς ψηλὰ στὴ ράχη, θὰ δῆς τὸν ἥλιο κατακόκκινὸ νὰ παίρνει τὸ ἑσπερινό του λουτρό, νὰ βουτᾷ γελαστὸς στὴ γαλήνια θάλασσα γυρεύοντας νὰ φτάξῃ μιὰν ὥρα ἀρχήτερα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νεράιδας του. Τὴν ὥρα κείνη τὰ πουλιὰ θὰ συμμαζεῦνται στὴς φωλιγές τους καὶ θὰ τᾶκούσῃς νὰ λένε τὴν ἑσπερινή τους προσευχή, μαγευτικὰ τόσο, ποῦ θὰ ταράζονται καὶ τοῦ πιδ γέρου πεύκου τὰ σουβλερὰ φύλλα. Στρωμένος ὁ δρόμος χάμου μὲ καταπράσινο βελούδο, θὰ σαφίνει νὰ γλυστρᾷς μαλακά στὴν εὐτυχία καὶ θὰ γυαλίζουν ἀπὸ τὴ ζήλεια τὰ μεγάλα μάτια τῆς κουκουβάγιας ποῦ θὰ σὲ βλέπει.

Σὰ χέρι ἐρωμένης θὰ σὲ χαϊδεύουν στὰ

μαλλιά καὶ στοὺς ὄμους τὰ κλαριά, κ' ἡ βρουσῦλες ποῦ τρέχουν σύρριζα στὰ μεγάλα κοτρώνια, θάκομπανιάρουνε στῶν πουλιῶν τὴν προσευχή. Γλυκύτερη κ' ἤρεμη νύχτα θὰ φωτίζουνε ψηλὰ πτόν οὐρανὸ τᾶστέρια, στὴν ἀρχὴ ἀσημένια κ' ὀλόχρυσα μετὰ, καὶ σὺ θὰ γλυστρᾷς, κατὰ ποῦ εἶπαμε, μαλακά στὴν εὐτυχία. Μὰ θυμίσου, ὅσα κουκουβάγια βρῆς στὸ δρόμο σου πεσμένα νὰν τὰ μαζέψῃς, ἀκόμα κ' ἀπ' ὅσα πρασινίζουνε στὰ κλαριά νὰ πάρῃς· θὰ σοῦ χρειαστοῦνε.

Νὰ τώρα ποῦ σουδειξα καὶ τοὺς δυὸ δρόμους, νὰ ποῦ σουῦπα καὶ τὴν ὥρα ποῦ θὰ βγῆς. Νὰ μὴ δειλιάσῃς, τράβα. "Ἡ τὸν ἔνανε πάρῃς ἢ τὸν ἄλλονε, πάντα τὸ ἴδιο ἀστέρι, ὁ Αὐγερινὸς ἢ ὁ Ἀποσπερίτης θὰ σοῦ φωτίζουνε τὰ πρῶτα σου βήματα. Καὶ σὰ θὰ

φτάξῃς μπρὸς στὸ μεγάλο Περιβόλι, γέμισε τὰ χέρια σου μὲ τὰ κοχύλια, μὲ τὰ πετράδια τὰ πλουμιστὰ καὶ τὰ λαφρὰ κουκουβάγια καὶ σκόρπατα μ' ὄρμη μέσα, γιὰ νὰ ἀκούσουνε πὼς ἔφταξες. Οἱ θύρες θάνοίξουνε διάπλατες καὶ θαρθοῦνε ἡ Νεραΐδες χαρούμενες μέσα στοὺς λευκοὺς πέπλους. Κλείσε τὰ μάτια σου καὶ νιώσε χορταστικὰ τὴν εὐδαιμονία.

Ἄναερα θὰ σὲ φέρουν στὴ βρύση, στὴ μεγάλη βρύση τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ γέλοιου, στὴ βρύση ποῦ τρέχει καὶ ποτίζει τὸ μεγάλο περιβόλι, νὰ πιῆς καὶ νὰ μεθύσῃς ἀπὸ τὴ ζωὴ. Πιὲ μὲ τὴ χούφτα, πιὲ καὶ μέθα, πρὶν νὰ στερέψῃ καὶ γιὰ σένα ἡ βρύση.

8/1 1910

Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΛΑΚΗΣ



ΑΝΟΙΞΙΣ



ΔΕΝ ΩΡΙΜΑΣΑΜΕΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΣ

Υπάρχουσιν ἐν Ἀθήναις θεάματα τὰ ὅποια εἰσπράττουσι περισσότερα ἀπὸ τὸ μάζιμου, ὅπως ὑπάρχουσιν ἄλλα τὰ ὅποια εἰσπράττουσιν ὀλιγώτερα ἀπὸ τὸ μίνιμου.

Θὰ μοῦ εἰπῆτε, ἔλλειψις ρεκλάμας, ἐπιτυχίας, γούστου, μετριότης ἐκτελεστών; Ἔδω εἶναι τὸ ζήτημα.

Τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν εἶναι τὸ δυσκολώτερον κοινόν· δὲν ἔχει κανεὶς ποτὲ πεποιθήσιν πῶς μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ἓνα θίασον, ἓνα καλὸν καλλιτέχνην. Ἔχουμε παράδειγμα ὅτι πολλακίς ἐπέρασαν μεγάλοι θίασοι μεγάλοι καλλιτέχνην καὶ ἔφυγαν ἄπρακτοι, χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ ἀπαντήσουν οἱ καὶ μένοι οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν ἐξόδων τῶν.

Ἐν ᾧ ἀπεναντίας πολλακίς ἐδόθησαν παραστάσεις καὶ συναυλίαι ἀπὸ καλλιτέχνας μετριωτάτους καὶ ἐν τούτοις ἔτυχον ὑποστηρίξεως.

Ὡστε ὅλοι βλέπομεν καὶ γνωρίζομεν πῶς τὸ καλλιτεχνικὸ γούστο καὶ ἡ καλαισθησία τῶν Ἀθηναίων εἶναι πολὺ περιεργος. Τί νὰ συμβαίνει ἄρα γε; Ἐγὼ νομίζω πῶς τίποτε δὲν συμβαίνει, ἀλλὰ πῶς ὁ κόσμος δὲν ἐκατάλαβε ἀκόμη τί εἶδους θεάματα καὶ καλλιτεχνικὰ ἀπολαύσεις νὰ ἐκλέγῃ, ἢ μᾶλλον ὅτι τὸ κοινὸν δὲν ὠρίμασεν ἀκόμη καλλιτεχνικῶς.

Διότι καθὼς εἶπα ἀνωτέρω, ἔρχονται καλλιτέχνην πρῶτης γραμμῆς ὅπως ὁ μέγας πιανίστας Γκοντόβσκη, ὁ βιρτουόζος βιολιστὴς Κοχάνσκη, ὁ φλαουτίστας Λέβεν, ἡ βιολίστρια Ἐρλιχ, ἡ μικρὰ δραματικὴ ἠθοποιὸς Ρισό, ὁ βιολιστὴς Φλοριζέλ καὶ τὸ κοινὸν ἀγρὸν ἀγοράζει· ἔπειτα δὲν ζεύρω ἂν παρετηρήσατε πῶς εἰς τὰς μουσικὰς συναυλίαις

δὲν βλέπει κανεὶς ἢ τὸ ἴδιον κοινὸν καὶ αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ μετρήσῃ εἰς τὰ δάκτυλα· ἐκτὸς ἂν ἀναλάβουν τὴν διοργάνωσιν παραστάσεώς τινος ἢ μουσικῆς συναυλίας τίποτε φιλάνθρωποι εὐγενεῖς Κυρίαί τῆς πρωτεύουσας, ὑπὲρ εὐεργετικοῦ σκοποῦ καὶ τρέζουν ἀπὸ σπῆτι σὲ σπῆτι, διαθέτουσαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μερικὰς ἑκατοντάδας εἰσιτηρίων, τότε δυνατὸν νὰ εἰδῆτε καὶ μερικὰ ζένα πρόσωπα τὰ ὅποια ἀμέσως θὰ σᾶς κινήσουν τὴν περιέργειαν, διότι δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ τὰ συναντήσετε εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ ταῦτα κέντρα, τὰ πρόσωπα αὐτὰ, λέγω, ἀποτελοῦν τὸ φιλανθρωπικὸν κοινόν, τὸ ὅποιον εἶτε πράγματι χάριν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ δι' ὃν δίδεται ἢ παράστασις αὐτῆ, ἢ δι' ἄλλον λόγον, ὑποστηρίζει ἐνίοτε τὰς εὐεργετικὰς αὐτὰς παραστάσεις.

Ὡστε δὲν πιστεύω οἱ ἀναγνώσται μοῦ νὰ ἔχουν καμμίαν ἀντίρρησην· ἴσως θὰ μοῦ εἰπουν ὅτι ἐβαρύνθησαν διότι τὰ θεάματα καὶ μάλιστα αἱ μουσικαὶ συναυλίαι κατήντησαν σὰν τὰς ἐπιδημικὰς νόσους, ποῦ ὅταν ἐνσκήψουν κρατοῦν ἐπὶ σειρὰν ὀλοκλήρων μηνῶν.

Ἀλλὰ καὶ οὔτε αὐτὸ δὲν τὸ παραδέχομαι, διότι κάθε ἄνθρωπος μετὰ τὴν ἐργασίαν του, ἔχει ἀνάγκην νὰ ξεκουρασθῇ, νὰ διασκεδάσῃ· καὶ τὴν διασκεδάσῃ αὐτὴ θὰ τὴν βρῇ σὲ κανένα θέατρο σὲ καμμία συναυλία ἢ δὲν ζεύρω ποῦ· λοιπὸν ἐκεῖ ποῦ θὰ πάῃ ὅπου τύχει, ἂν ἤξευρε νὰ ἐκλέγῃ τὸ εἶδος τῆς διασκεδάσεως προτιμῶν πάντοτε τὸ ὠραιότερον καὶ καλλιτεχνικώτερον θέαμα, τότε ἀσφαλῶς δὲν θὰ βλέπαμε αὐτὸ ποῖ βλέπομε σήμερα, θὰ ἐγένετο ἢ δέουσα ὑποστήριξις εἰς τὰ θεά-

ματα τοῦ εἶδους τούτου, ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἐκάστου θίασου ἢ καλλιτέχνου, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς πόλεις καὶ τότε διὰ τῆς δικαίας ταύτης ἐκτιμήσεως καὶ ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ, θὰ προέκυπτε τὸ ἐξῆς μέγα καλόν, ὅτι θὰ ἐνεθαρρύνοντο οἱ διάφοροι θιασάρχαι καὶ θεατρῶναι καὶ σιγὰ σιγὰ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον θὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὴν πρωτεύου-

σάν μας πολλοὶ καλλινεχνικοὶ ἀστέρες οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν διέλευσίν των θὰ ἔδιδαν μεγάλην κίνησιν καὶ ζωὴν εἰς τὴν δυστυχισμένην τὴν πόλιν μας.

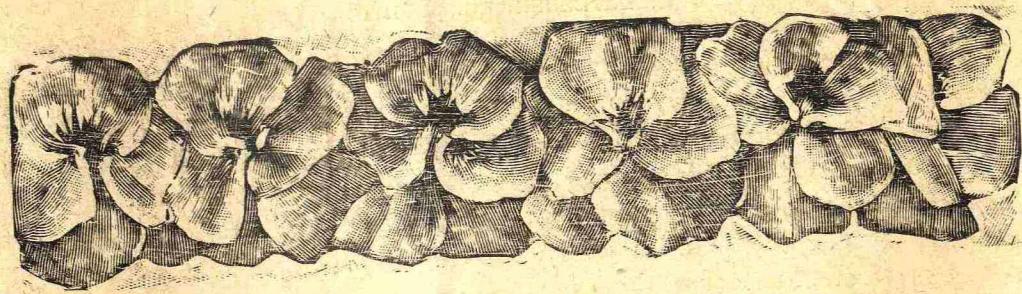
Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ γίνῃ κι' αὐτὸ μετὰ τὸν καιρὸ, ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι μήπως ἀργήσῃ παρὰ πολὺ!

Σ. ΜΠΡΕΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ



Ο ΕΡΩΣ ΚΑΤΑΚΤΩΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ





ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ

## ΤΟ ΙΟΝ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἄσθενές, ἐκ τοῦ παγεροῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ στολισμένον δάσος ἀπὸ πληθὺν παραφυάδων δροσισμένων ἀπὸ πάχνην, τὸ ἴον ἐγείρεται εἰς τὸ πρωϊνὸν φύσημα τρέμον, ριγῶν.

Ἡ δρόσος ἀποστάζει εἰς τοὺς ἄνευ φύλλων κλάδους καὶ ἄτμοι ἐκ τρυφερᾶς πασχαλιάς κυματίζουσιν ὑπέρθεν τῆς χλόης.

Τὸ ἴον ριγεῖ..... ὦ! ἡ παγερά αὐτῆ πνοῇ τοῦ Ἀπριλίου! ἡ ὠχρά πρωΐα τρέμει πνιγμένη εἰς τὴν διαυγῆ δρόσον! τὸ ἴον ἐξακολουθεῖ φρίσσειν! μόλις τολμᾷ νὰ ἀνοίγῃ τὰ πέταλά του.

«Ἡλιε, ἀναστενάζει, ἔλα ἀγαπητὲ πολυαγαπημένε ἥλιε!»

Ἐρχεται ὁ ἑαρινὸς ἥλιος, ἠψοῦται, φωτοβολεῖ καὶ ρίπτει ἐπ' αὐτοῦ κατὰ δέσμας τὰ χρυσομένα βέλη του.

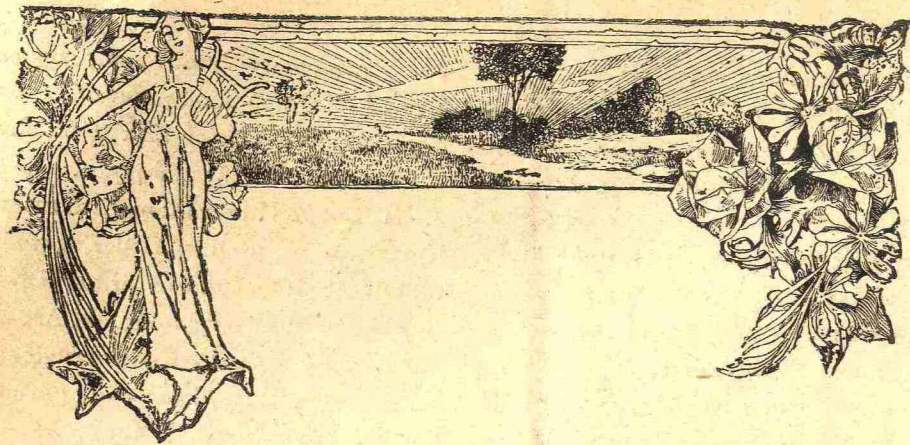
Καὶ τὸ δάσος ἀναθάλλει καὶ ὁ λειμῶν στολίζεται ἀπὸ ἄνθη καὶ τὸ ἴον λιπόθυμον ἀπορροφᾷ διὰ μέσου τοῦ κάλυ-

κος τὴν δρόσον, τὴν διαυγῆ καὶ λαμπυρίζουσιν ταύτην βροχίην.

Τὸ φῶς αὐξάνει. Ὁ ἥλιος ἐκπέμπει φλόγας· ἤδη εἰς τὸ μυροδόλον δάσος, τὰ ἄνθη, τὰ λεπτοφυῆ ἄνθη τῆς σκιᾶς, κύπτουσι κουρασμένα, καθὼς ὁμᾶς ἱερείων τὰς ὁποίας αἴφνης καθ' ὁδὸν καταλαμβάνῃ ἡ νύξ, κλίνουσι περιλύπως τὰς ἀγνάς κεφαλὰς των. Ἡ δὲ δειλὴ ἐρώσα χαμαιδάφνη, τρυφεροτάτη, κρύπτει καὶ αὐτὴ διὰ μέσου τῆς χλόης τὸ βλέμμα τῶν κυανοχρῶν τῆς ὀφθαλμῶν.

Καὶ τὸ ἴον ὠσαύτως κλίνει καὶ αὐτὸ τεθλιμμένον τὴν κορυφήν του. Ὁ κορμὸς του κάμπτεται καὶ τὰ πολύχρωα ζωηρὰ χρώματά του ὠχρῶσιν ἤδη... ἐκπνέει!...

ὦ! πόσον γλυκὸς ὁ θάνατος αὐτός!.. δὲν μένει πλέον ἢ τὸ ἄρωμα, μία ψυχὴ εὖοσμος καὶ μεθυστικὴ, ἣτις ἡδονικῶς ἀνέρχεται πρὸς τὸν ἥλιον.



## ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

**ΜΙΛΑΝΟΝ.**— Ὁ μουσουργὸς Λεονκαβάλλο ὅστις ἀπὸ τινος ἠσθένει βαρέως, ἤδη εὐρίσκειται ἐν ἀναρρώσει. Προσεχῶς σκοπεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν.

**ΒΙΕΝΝΗ.**— Τὸ ἔργον τοῦ μουσουργοῦ Ντονιζέττη *Elisire d' amore* παρεστάθη εἰς τὸ θέατρον τῆς Αἰλῆς λίαν ἐπιτυχῶς. Οἱ κριτικοὶ ἐξυμνοῦν τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου καὶ ἐκφράζουν τὴν λύπην των, καθόσον ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἔχει νὰ ἀκουσθῇ τὸ ἔργον τοῦτο.

— Ὁ οἰκονομικὸς ἰσολογισμὸς τῶν δύο θεάτρων Ὁπερὰ καὶ Μπουργκτεάτρ, ἐπαρουσίασε σήμερον ἔλλειμμα δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμυρίων κορωννῶν.

— Εἰς τὸ τέλος τοῦ προσεχοῦς μηνὸς τὸ παλαιὸν θέατρον «*an der Wien*» θὰ ἐπισκευασθῇ καθολοκληρίαν. Ἡ σκηνὴ ἣτις πρὸ ἑκατονταετίας δὲν ὑπέστη καμίαν τροποποίησιν θὰ κατασκευασθῇ ἐκ νέου. Τὸ Διοικητικὸν συμβούλιον ἀπεφάσισε δαπάνην διακοσίων χιλιάδων κορωννῶν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἠλεκτρικοῦ φωτισμοῦ, ἐνὸς *orgue* λειτουργοῦντος δι' ἠλεκτρισμοῦ καὶ θερμάνσεως κατὰ τὸ νεώτερον σύστημα.

**ΠΡΑΓΑ.**— Ὁ Διευθυντὴς τῆς Γερμανικῆς

Ὁπερὰ ἔδωσε τὴν παραίτησίν του· θὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὸν πρόην διευθυντὴν τῆς Ὁπερὰ Βουδαπέστης Ῥαούλ Μάντερ ὅστις ὑπῆρξεν ὑποψήφιος διὰ τὴν διαδοχὴν τοῦ Γουσταίου Μάλλερ τῆς Ὁπερὰ τῆς Βιέννης.

**ΤΟΥΡΙΝΟΝ.**— Ἡ Διεύθυνσις τοῦ θεάτρου Ῥέτζιο ἀγγέλλει ὅτι προετοιμάζεται τὸ ἔργον τοῦ Βάγνερ «*L'anneau de Nibelung*» τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ἐκτελέσῃ ὀλόκληρον, καθόσον εἰς οὐδὲν θέατρον τῆς Ἰταλίας διεγερμένη τὸ ἔργον τοῦτο ἐν συνόλῳ.

— Περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου εἰς τὸ θέατρον Καρινιάνο θὰ παρασταθῇ τὸ ἔργον τοῦ γηραιοῦ μουσουργοῦ Πεζιέλο. «Ἡ Νίνα τρελλὴ ἀπὸ ἔρωτα» ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐταιρίας τῶν Ἰταλῶν μουσικολόγων, ὑπὲρ εὐεργετικοῦ σκοποῦ. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου ἀνέλαβεν ὁ μέγας κλειδοκυμβαλιστὴς Φερούτσιο Μπουζόνη.

**ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.**— Ἀμα τῇ λήξει τῆς ἐφετεινῆς θεατρικῆς περιόδου, μερικοὶ Ἀμερικανοὶ κεφαλαιοῦχοι προτίθενται νὰ ἀναλάβωσι διὰ λογισμὸν των τὰς Ὁπερὰ Νέας Ὑόρκης, Μπαστόν καὶ Σικάγου καὶ νὰ συμβληθῶσι μετὰ τὰς μεγαλειτέρους ξένους ἀοιδούς τοὺς ὁποίους νὰ ἐγκαταστήσωσι διαδοχικῶς εἰς τὰ



τρία ταῦτα θέατρα.

**ΚΟΠΗΝΧΑΓΗ**— Ὁ Πρωθυπουργὸς υπέβαλε νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τοῦ νῦν ὑφισταμένου συστήματος τῆς λογοκρισίας.

Εἰς τὸ ἐξῆς πᾶν νέον δραματικὸν ἔργον θὰ ἀποστέλληται εἰς τὴν θεατρικὴν ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἀπὸ τρία μέλη, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν θὰ εἶναι δικαστικὸς σύμβουλος καὶ τὸ ἕτερον δραματικὸς συγγραφεύς. Ἡ λογοκρισία δὲν θὰ μπορῇ πλέον νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν παράστασιν ἔργου τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγκυριζόμενον ἀπὸ τὸ θεατρικὸν συμβούλιον.

**ΜΟΝΑΧΟΝ**— Αἱ μουσικαὶ ἑορταὶ αἴτινες θὰ δοθῶσι τὸ ἔτος τοῦτο θὰ ἀρχίσωσιν ἀπὸ τὴν 20 Μαΐου μὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ Σοῦμμαν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θὰ διοργανώσῃσι δύο μεγάλας συμφωνικὰς συναυλίας καὶ δύο ματινὲ τῇ συμμετοχῇ τῆς Ὁρχήστρας τῆς Σοσιετὲ ντὲ Κονσέρ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Φερδ. Λέβε καὶ τῶν χορωδικῶν Συλλόγων Βιέννης καὶ Ἀουσγβούργου.

**ΒΡΥΞΕΛΛΑΙ**— Ὁ διάσημος καλλιτέχνης Edouard Deru διωρίσθη βιολιστὴς παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ βασιλισσῇ τοῦ Βελγίου.

**ΝΕΑΠΟΛΙΣ**— Προσεχῶς θὰ ἐκτελεσθῇ τὸ νέον ἔργον τοῦ Δὸν Λορέντσο Περότζη «Μεσσίνα» μουσικὴ συμφωνία ἀπεικονίζουσα τὰς τελευταίας καταστροφὰς τῆς Σικελίας.

**ΛΕΙΨΙΑ**— Ὁ ἐκδοτικὸς Οἶκος Μπέρν ἀγγέλλει ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ θέσῃ εἰς πώλησιν ἐνδιαφέροντα αὐτόγραφα καὶ χειρόγραφα διαφόρων μεγάλων μουσουργῶν.

### ΘΕΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Ἀπὸ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάρτιον θύελλα δημοσίων θεαμάτων καὶ ἰδίᾳ συναυλιῶν ἐνέσκηψεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐκ τῶν ὁποίων

θὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰς κυριώτερας. Τὴν 14 Μαρτίου ἐδόθη συναυλία ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέσχον καὶ αἱ ἐξῆς μαθητρίαι.

Ἡ Σοφία Παπανδρέου ἐξετέλεσε τὸ V. Κοντσέρτο εἰς μι μπεμόλ μείζον τοῦ Μπετόβεν διὰ κλειδοκύμβαλον μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν τῇ συνοδείᾳ ὀρχήστρας. Αἱ Δες Σ. Καστρομένου καὶ Καλ. Κωνσταντινίδου ἔψαλλαν ἐπιτυχῶς τρεῖς ἄριαι τῶν μουσουργῶν Βιντόρ, Μένδελσον καὶ Μπιζέ.

Ἡ Δις Νέλλη Ἡπίτου ἐξετέλεσε τὸ εἰς μι ἔλασσον κοντσέρτο Νο 1 τοῦ Σάουερ διὰ κλειδοκύμβαλον τῇ συνοδείᾳ Ὁρχήστρας. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κοντσέρτου ἡ μικρὰ Ἡπίτου ἀπέδειξε καὶ πάλιν εἰς τὸ κοινὸν ὅτι κέκτηται σπάνια χαρίσματα κλειδοκυβαλιστρίας.

Ἐν τέλει ἡ Δις Πην. Παπαχατζῆ ἐξετέλεσε τὸ χαριτωμένον κοντσερτσὺν τῆς Σαμινὰδ διὰ κλειδοκύμβαλον τῇ συνοδείᾳ ὀρχήστρας μὲ πολλὴν χάριν καὶ ἀκρίβειαν καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐσημείωσε μίαν ζηλευτὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ ὀρχήστρα ὡς πάντοτε ἀκριβής.

Τὴν ἰδίαν ἐσπέραν ἐδόθη ἡ συναυλία τοῦ διακεκριμένου Ὁλλανδοῦ πλαγιαυλητοῦ Ἄρν Βὰν Λέβεν τῇ συμμετοχῇ τῆς μικρᾶς τῆν ἡλικίαν ἀλλὰ μεγάλης καλλιτέχνιδος Ρόζας Ἐρλιχ. Δυστυχῶς τὸ κοινὸν δὲν ἐπωφελήθη τῆς περιστάσεως διὰ νὰ ἀπολαύσῃ δύο κολλιτέχνας πρώτης γραμμῆς.

Τὴν 18 Μαρτίου ἐδόθη ἡ συναυλία τῆς Κας Νίνας Φωκᾶ τῇ συμπράξει τῶν καθηγητῶν κ. Μπουστίντουη καὶ Λογκομπάρντη. Τὸ κοινὸν ἐσπευσε ἀθρόον διὰ νὰ ἀπολαύσῃ καὶ χειροκροτήσῃ τὴν μοναδικὴν μας αἰοιδὸν Καν Ν. Φωκᾶ.

Τὴν 20 Μαρτίου ἐδόθη ἡ συναυλία τοῦ Βιεννέζικου Κοναρτέτιου Φίτσονερ. Ἡ αἴθουσα τοῦ Ὁδείου ἦτο πλήρης ἀπὸ ἐκλε-

κτὸν ἀκροατήριον τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐτίμησεν εἰς τὰς συναυλίας του τοὺς διακεκριμένους καλλιτέχνας.

Τὴν 21 ἰδίου μηνὸς ἐδόθη ἡ συναυλία τοῦ κ. Ἰ. Τζουμάνη διδασκάλου τοῦ βαθυόρδου εἰς τὸ Ὁδεῖον, τῇ συμπράξει τῆς Δνίδος Μ Ξανθάκη καὶ τῶν κυρίων Ν. Παπαγεωργίου, Ρ. Γαϊδεμβέργερ, Ἀθ. Καρακῦρη Τ. Ξανθοπούλου καὶ Γ. Οἰκονομίδου.

Τόσον ὁ κ. Τζουμάνης διὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ιδιοφυίας ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ ἐκτελεσται, ἐξετέλεσαν μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν τὸ ἐκλεκτὸν πρόγραμμα ἐπανειλημμένως καταχειροκροτηθέντες.

Πολὺ ἐνδιαφέρονσα ἦτο καὶ ἡ ματινὲ τοῦ Ὁδείου ἣτις ἐδόθη τὴν 28 Μαρτίου ἀπὸ μαθητᾶς, καθόσον τὸ πρόγραμμα ἀπετελεῖτο σχεδὸν ἀπὸ συνθέσεις διὰ πνευστὰ ὄργανα.

Αἱ μαθητρίαι Εὐφρ. Δημητρακοπούλου καὶ Ἀλεξ. Παντιζοπούλου ἔψαλλαν τέσσαρα τεμάχια ἀμφοτέραι ἐπιτυχῶς, καταθέλξασαι τὸ μαθητικὸν ἀκροατήριον.

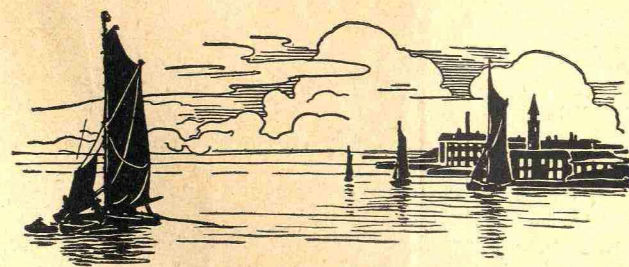
Ἡ δὲ Μπάντα τοῦ Ὁδείου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νεαροῦ Φ. Οἰκονομίδου ἐξετέλεσε συνθέσεις τοῦ Μπουαλντιέ, Μποκερίνη καὶ Σαίν-Σαένς μὲ μεγάλην ἀκρίβειαν.

Τὴν 1 Ἀπριλίου ἐδόθη ἡ συναυλία τοῦ

δαιμονίου Φλοριζέλ τὸν ὁποῖον ὅσοι ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀπολαύσῃσι καὶ εἰς τὰς τρεῖς συναυλίας τὰς ὁποίας ἔδωκε, δὲν θὰ λησμονήσῃσι ποτὲ τὰς ὥραιάς σιγμὰς τοῦ διηλθόν. Δυστυχῶς τὸ ἀκροατήριον καὶ εἰς τὰς τρεῖς συναυλίας του ἦτο ἀραιόν· ἔχασαν δὲ σημαντικὰ ὅσοι δὲν τὸν ἤκουσαν. Ἐθαυμάσθη ὁ μηχανισμὸς του καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀπέραντος μνήμη του.

Τὴν 3 Ἀπριλίου ἐδόθη ἑκτακτος εὐεργετικὴ παράστασις εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον τῇ συμπράξει τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου, ὑπὲρ τοῦ Φθισιατρείου. Ἡ παράστασις αὕτη λόγῳ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐδίδετο, καίτοι τὸ τίμημα ἦτο ὑπερβολικόν, ἔσχε σπανίαν ἐπιτυχίαν. Ἐκτὸς τοῦ μουσικοῦ μέρους τὸ ὁποῖον κατεχειροκροτήθη, ἤρρεσε πολὺ καὶ ἡ φάρσα «ὁ ἐπιθεωρητής», ἔργον πολλῶν λογίων δημοσιογράφων. Καὶ ἡ παράστασις ἔληξε μὲ ἀκράτητον εὐθυμίαν, ἀποκομίσασα δεκάδα χιλιάδων δραχμῶν ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν ἀσθενῶν.

Τὴν 8 Ἀπριλίου ἐδόθη ἡ συναυλία τοῦ κ. Α. Λογκομπάρδη τῇ συμμετοχῇ τῆς Κας Ν. Φωκᾶ. Ἀμφότεροι οἱ καλλιτέχνηαι γνωστότατοι εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν ἐκ προηγούμενων ἐμφανίσεών των κατεχειροκροτήθησαν.





**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ  
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**Έντοκοι καταθέσεις**  
Καταθέσεις τραπεζικά γραμμάτια  
Τροποποιηθείσης της κλίμακος των τόκων των εἰς τραπεζικά γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμία, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρά τε τῶν Κεντρικῶν Καταστημάτων καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζικά γραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ :

1) 2 ταῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10,000, πέρα τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὀριζομένου εἰς 1 τοῖς 0)0 κατ' ἔτος. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, παραδιδόμενου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2) ταῖς 0,0 κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **ἕξι μηνῶν** τοῦλάχιστον.

2) 1) 2 ταῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἐν ἔτος τοῦλάχιστον.

3) ταῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **δύο ἔτη** τοῦλάχιστον.

3) 1) 2 ταῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **τέσσαρα ἔτη** τοῦλάχιστον.

4) ταῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **πέντε ἔτη** τοῦλάχιστον ὧς καὶ διὰ τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν, ἢ τὰς διαρκεῖς.

**Καταθέσεις εἰς χρυσόν.**  
Δέχεται ἐπι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἦτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ :

1) 2 τοῖς 0)0 κατ' ἔτος διὰ καταθ. 6 μ. τοῦλάχιστον.

2) " " " " " " " 1 ἐτος

2) 1) 2 " " " " " " " 2 ἐτῶν

3) " " " " " " " 4 "

4) " " " " " " " 5 "

Αἱ ὀμολογιαὶ τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὀμολογιῶν πληρώνονται παρά τῷ Κεντρικῷ Καταστηματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτου παρά τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κτήσις.

**ΒΛΑΒΙΑΝΕΙΟΝ**

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ**  
**ΝΕΥΡΙΚΩΝ & ΦΡΕΝΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ**

ΠΑΤΗΣΙΑ, ὁδὸς Κύπρου ἀριθ. 2 & 4

**Διήρτηται εἰς δύο τμήματα :**

**ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ** διὰ τοὺς νευροπαθεῖς καὶ **ΦΡΕΝΙΚΟΝ** διὰ τοὺς ψυχοπαθεῖς

Πάσα περαιτέρω πληροφορία ἀπευθυντέον εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ Ἴδιοκτικτὴν κ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΝ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις οἰκίαν του

**ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 2α**

ΤΥΠΟΙΣ "ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ,"  
Ὀδὸς Σοφοκλέους 1

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ  
ΚΑΤΑ ΤΗΝ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1910**

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	28 Φεβρουαρίου 1910	31 Ιανουαρίου 1910
	Εἰς μεταλλικόν..... Δρ.	4,263,746.27
Γαμείον » τραπεζικὰ γραμμάτια Ἰονικῆς Τραπέζης.	519,090.—	402,785.—
» κεραματικὰ » διδρ. καὶ μονόδρ....	604,921.—	503,946.—
Ἐξωτ. ἁλθμοί. Ἀντίτιμον μετ. Τρ. εἰς τὸ ἐξωτερικόν.	40,616,680.47	41,807,463.51
Προϊόνεκα. ἔθν. Δ. εἰς χρ. ἑλλ. σιδ. 40)0 1902.....	70,503.95	70,503.95
Δάν. πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρ. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπεζ. γραμμ.	61,778,575.42	61,778,575.42
» » » διδράχμων καὶ μονοδράχμων.	9,000,000.—	9,000,000.—
» » » (Εἰς χρυσὸν Δρ. 28.034,543.10		
Ἄομολ. Ἐθνικῶν δανείων) » τρ. γραμ. » 31,816,880.75	59,851,423.85	60,117,051.25
Γεωργικὸν Θεσσαλικὸν δάνειον.....	1,926,701.25	1,822,301.25
Ἔντοκα γραμμάτια Ἑλλην. Δημ. εἰς τραπεζ. γραμμάτια. »	5,160,800.82	5,180,302.86
Προεξοφλήσεις.....	19,992,667.15	20,263,245.97
Καθυστέρησεις προεξοφλήσεων.....	3,315,077.80	3,450,884.50
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ ἁλθμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ χρηματογράφων »	22,286,849.75	23,253,576.65
Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων.....	4,902,766.50	5,743,398.02
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ ἁλθμοὶ ἐπὶ ὑπόθηκῃ.....	69,057,136.90	69,220,300.48
» εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα. »	47,992,176.87	48,083,274.22
Χορηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας.....	12,747,438.81	11,496,911.66
Καθυστέρησεις χορηγήσεων εἰς γεωργοκτηματίας ..»	5,149,927.85	5,297,213.30
Μετοχαὶ εἰς ἐγγυητούς Ἑταιρίας.....	7,533,218.—	7,576,518.—
Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης.....	1,250,000.—	1,250,000.—
Ἄομολ. λαχ. δαν. Ἐθν. Τρ. τῆς Ἑλλάδος.....	478,409.—	491,865.—
Τοκομερίδια ἐν γένει.....	223,763.37	474,558.37
Καταστήμ. Τραπέζ. καὶ κτήμ. ἐξ ἀναγκ. ἐκποιήσεων »	9,293,077.77	9,253,413.87
Ἀπαιτήσεις ἐπιδημιολογίας.....	3,410,465.29	3,435,249.64
Ἐξοδα ἐγκαταστ. (ιδίως δαπάνη κατασχ. τραπεζ. γραμ.) »	1,302,647.91	1,290,679.96
Διάφοροι Λογισμοὶ.....	2,602,250.38	2,577,662.72
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.....	2,214,573.22	3,368,009.68
Λογαριασμοὶ ἐξαγ. συμμ. Κυβερ. εἰς κέρδη ἐκ τρ. γραμμ. »	1,003,520.—	1,003,520.—
Ἐξαγορὰ προν. Προνομ. Τραπέζης ἠπειροθεσσαλίας. »	480,000.—	480,000.—
Διάφορα.....	1,981,323.72	593,819.89
Δρ.	401,217,283.32	403,391,948.25

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	28 Φεβρουαρίου 1910	31 Ιανουαρίου 1910
Μετοχικὸν κεφάλαιον..... Δρ.	20,000,000.—	20,000,000.—
Ἀποθεματικὰ κεφάλαια.....	13,500,000.—	13,500,000.—
Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ : I. διὰ λογισμὸν τῆς Κυβερνήσεως Δρ. 61,778,575.42		
II. » » Τραπέζης : » 57,868,463.20	119,647,038.62	122,197,736.64
Κεραματικὰ γραμμάτια διδράχμα καὶ μονόδραγμα ..»	9,000,000.—	9,000,000.—
Καταθέσεις ἐν ὄψει εἰς μεταλλικόν.....	4,552,706.77	5,846,748.66
» ἐν ὄψει εἰς τραπεζ. γραμμάτια.....	23,502,065.17	22,433,132.90
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι.....	1,407,038.87	1,203,268.92
Μερίσματα πληρωτέα.....	406,250.—	728,850.—
Διθ. Οἶκ. Ἐπιτ. ἁλθμοὶ κατ.) Εἰς χρ. Δρ. 376,947.42		
ἐκ δημ. ὑπεγγ. προσόδ. ) » τρ. γρ. » 3,617,286.85	3,994,234.27	7,176,822.89
Ἐπηρεδία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν.....	396,987.50	372,555.85
Ἐπηρεδία Ἐθνικῶν δανείων εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια »	763,887.40	658,914.90
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν.....	215,431.16	13,950.09
» Δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζ. γραμμάτια. »	2,403,052.19	15,816.70
Ἔντ. κατ. Δημ. εἰς χρυσόν διὰ τὴν κατ. Σιδ. Π.Δ.Σ. »	70,053.95	70,503.95
Ἔντ. κατ. Δημ. εἰς τρ. γραμ. διὰ κατ. Σιδ. Π.Δ.Σ. »	110,450.26	111,718.26
Καταθέσεις ὑπὸ προθεσμίαν καὶ διαρκεῖς.....	119,938,198.48	119,218,653.06
Λαχειοφόρον δάνειον Τραπέζης 3 ο]ο εἰς χρυσόν.....	39,856,410.—	39,856,410.—
» » 2 1/2 ο]ο εἰς τρ. γραμ. »	20,242,900.—	20,242,900.—
Ἐπηρεδία λαχειοφόρου δαν. Τραπέζης 3 ο]ο εἰς χρυσόν »	2,212,060.—	2,371,512.—
» » 2 1/2 ο]ο εἰς τρ. γραμ. »	619,080.—	694,462.50
Καταθέσεις ταμειοτηρίου.....	14,480,024.68	14,249,784.61
Διάφορα.....	3,899,414.30	3,428,206.32
Δρ.	401,217,283.32	403,391,948.25

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Μαρτίου 1910.  
Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Διοικητηρίου  
Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΞΗΣ



ΝΙΚ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ  
Ὀδοντοῖατρος χειρουργός.  
Ὀδός Ἑρμοῦ 46

**ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ  
& ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΒΕΡΝΙΚΙΩΝ**

**Μ. Β. ΕΑΝΘΑΚΗ**

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1845

Ὀδός Ντέκα 13 (πληροτον Μηροπόλεως)

ΑΘΗΝΑΙ

Ἄπαντα τὰ εἶδη Ζωγραφικῆς  
καὶ Πλαστικῆς ὡς καὶ Μηχανὰς  
πυρογραφίας.

**Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ**

**ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ**

32 — Ὀδός Ζήνωνος — 32.

**ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ**

**ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ**

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἔτος Ἐννατον

Διευθυντής: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μελέται φιλολογικαὶ καὶ καλλιτε-  
χνικαί. — Συνεργασία ἐγκρίτων λο-  
γίων. — Εἰκόνες ἔργων Ἑλλήνων  
καὶ ξένων καλλιτεχνῶν.

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ φρ. 12.

Γραφεῖα ὁδός Χαριλάου Τρικούπη 22α.

**Π. ΔΗΜΑΣ & Α. ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ**

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΙ ΚΡΗΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 9

ΑΘΗΝΑΙ

	<b>ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΛΗΡΕΣΤΑΤΗ</b>	
<b>ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΦΩΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΤΛ.</b>	<b>Δ. Π. ΒΑΣΙΛΕΪΔΗΣ</b> ΙΑΤΡΟΣ Ὁ μόνος εἰδικῶς σπουδάσας Φυσικὴ θεραπείαν, διευθυντὴς τοῦ ΠΡΩΤΟΥ καὶ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΥ Ιατρείου Φυσικο- θεραπείας ἐν Ἑλλάδι.	<b>ΚΙΝΗΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΘΕΡΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΤΛ.</b>
	<b>ΑΡΘΡΙΤΙΚΑ</b>	
	(ἅπασαι αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ ἀρθριτισμοῦ, ἦτοι ρευματισμοί, ἀρθροσκληρώ- σις, ἡμικρανία, ἐκζέματα, νευ- ρασθένεια κλ. κλ.)	
	10-12 Π. Μ. Κ/1 3-5 Π. Μ.	
	<b>9, ΟΔΟΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ, 9</b>	
	<b>ΡΑΔΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ</b> (ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ ΡΑΔΙΟΥ ΚΛ)	

**Ι. Β. ΔΕ-ΚΑΡΛΗΣ**

Ἐπιδιορθωτὴς κλειδοκυμβάλων καὶ  
ὀργάνων ἀνεγνωρισμένους διὰ Βασιλ.  
Διατάγματος τῆς Α. Μ. Γεωργίου Α'  
Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος. Ὡς καὶ χορ-  
διστὴς τῶν κλειδοκυμβάλων τοῦ Ὠ-  
δείου.

Ὀδός Ρ. Παλαμήδου ἀριθ. 2

Πάροδος ὁδοῦ Σαρρῆ